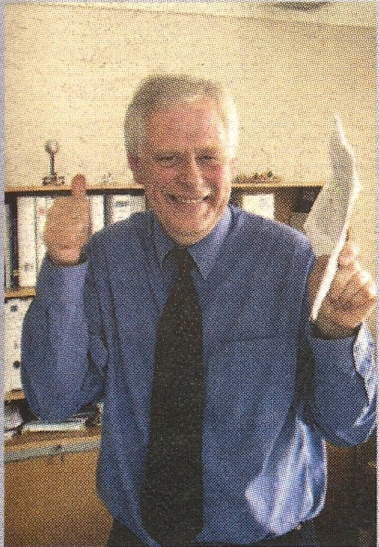

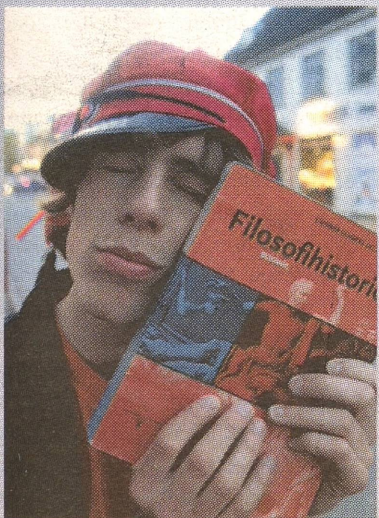
“Rockere kan brøle til barten fyker og grisene skriker, men djevelen er Guds apekatt, og ofte framtrer han som en ekte humanetiker” - pater Peter Olav Müller om satanister s. 12-14

MEST POPULÆR I LANDET

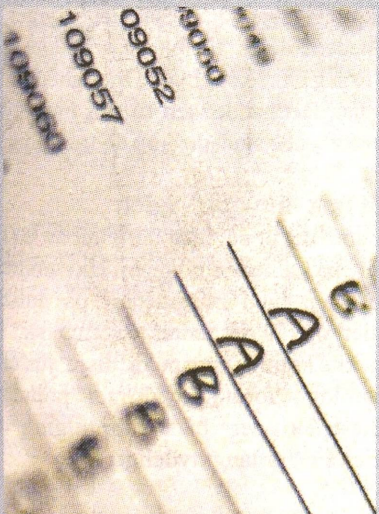
Universitetet i Tromsø er den store vinneren av årets søkerrunde s. 6-7

FERSKINGER: VELKOMMEN!

Ex. phil. ser bare sååå mye artigere ut i fylla. De skulle bare visst det. s. 12

ORDEN PÅ KARAKTERENE

Ryddet opp i misforståelsene rundt anvendelse av normalfordeling. s. 7

UNDERSKRIFTSKAMPANJE MOT PENSUMKAOS FIKK 500 SIDER EKSTRA

□ En drøy måned før eksamen fikk studentene på Marin bedriftsledelse utvidet pensumet med 500 sider.

□ - Frustrerende, sier tillitsvalgt Arthur Arnesen som selv hevder at dette ikke var var forhåndsannonsert.

s.3

UITØ-ANSATTE I STREIKEBEREDSKAP, MER ENN 150 EKSAMENER I FARE

EKSAMEN TRUES AV STREIK

□ Mer enn 150 eksamener ved UiTø står etter 26. mai i fare for å bli avlyst på grunn av streik.

□ Som følge av dette kan førsteårsstudenten Stina Rumohr Berge miste sitt planlagte utvekslingsår.

s.4

*Utopia tar sommerferie
og er tilbake onsdag 8. september*

LEDER

Husker noen Bill Clinton? Den vel-artikulerte mannen tilhørende demokratene som styrte USA i 8 år som president? Jeg tenker på Bill Clinton ganske mye i disse dager. Han lever et forholdsvis behagelig liv som advokat nå for tiden tror jeg. Han jobber med HIV problematikk og andre idealistiske saker og har kontor i den politisk korrekte Harlem.

Søvnregulering, miljømanipulasjon og stress situasjoner. Dette er ikke begreper i psykologisk forskning, dette er tortur terminologi. Pent oversatt betyr det at noen blir nektet søvn, torturert ved utålelige skiftninger i lys, lyd og temperatur og satt i situasjoner hvor handlinger de utfører påfører de seriøs mental lidelse. Dette er uamerikansk. Dette blir gjort av amerikanere.

En sliten Donald Rumsfeld lyste opp i dag. På rekordtid inviterte han til en pressekonferanse. Det ble funnet minimale mengder med sarin tilknyttet en artillerigranat i dag: Nei, nei på ingen måter trekker vi forhastede konklusjoner, men dette kan være et tegn på at Saddam har beholdt sine masseødeleggelsesvåpen. Jaja, så hadde vi vel rett. Det var denne granaten våre stolte soldater har ofret seg for. Tortur? Etterforskning pågår.

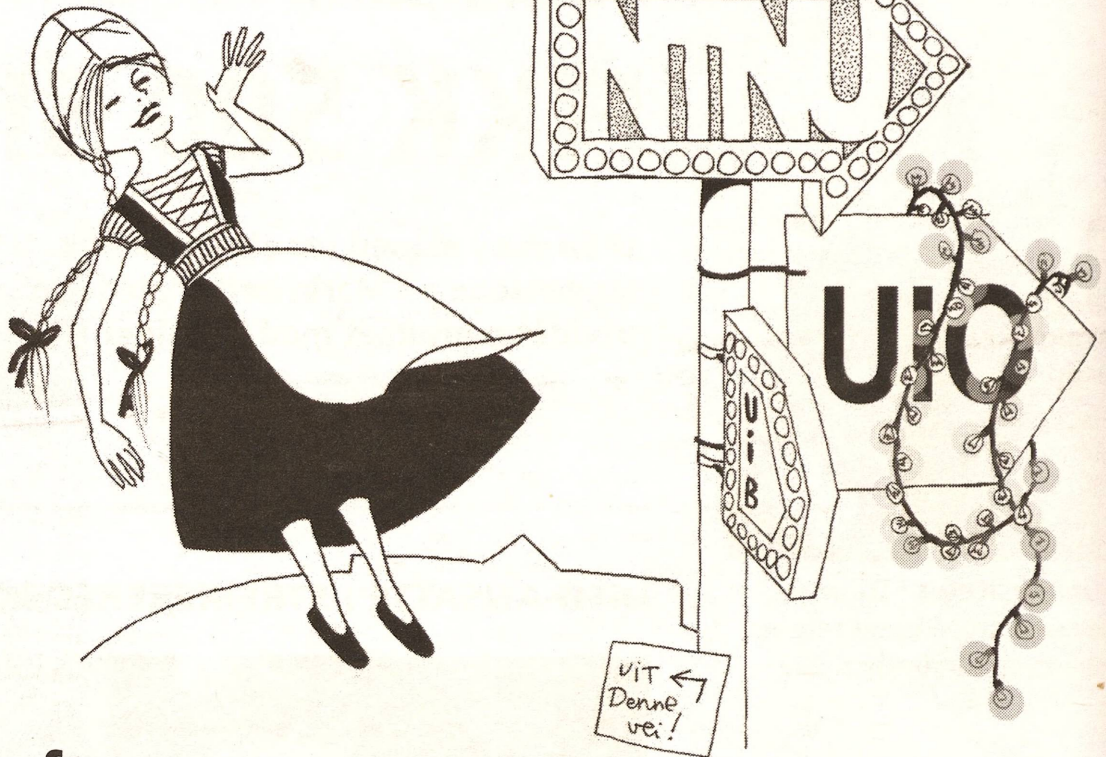
En forknytt assistent, Paul Wolfowitz svarer for seg på en kongresshøring. Gjentatte ganger blir han stilt følgende spørsmål: Mener du at torturhandlinger ved Abu Ghraib fengselet er moralsk forkastelige? Gjentatte ganger svarer han at etterforskningen pågår. Til slutt flyr hauken med en skutt vinge og motvillig innrømmer at muligens, kanskje mener han at jo de er det. Moralsk forkastelige altså.

Det er åpenbart lettere å bestemme seg for at homofile ekteskap ikke er naturlige i Guds øyne enn å mene at voldtekt av en man med en lysstav er moralsk forkastelig. Så nå begynner delegeringen nedover. Ansvar legges på menneskelig instinkt, lav utdanning, lav intelligens, seksuelt avvikende oppførsel og situasjonsbestemte faktorer. Ingen innrømmer at krig er en bedriten affære og at slike ting skjer i krig. Ingen innrømmer at kirurgisk krigføring ikke eksisterer. Ingen innrømmer at de tok jævlige feil. Etterforskningen pågår. Valgkampanje sommerens temalåt.

Er det rart at jeg i disse tider tenker på Bill, med hans forkjærlighet for oral sex og utradisjonell bruk av kubanske sigarer.

MAJA SOJTARIC

KOMMENTAR

III INGVILD BUHAUG

Et slag i luften

SIAN O'HARA / EIVIND BIERING-STRAND / DIMA EMELIANOV

Tidligere i år, nærmere bestemt i årets tredje utgave, rettet Utopia på indirekte vis svært krass kritikk mot Universitetets markedsføring av institusjonen overfor de kommende studentene. Dette ble gjort av undertegnede i saken "Tromsø taper brosjyrekrigen", og brettet ut over to sider samt slått opp på avisens forside som hovedsak; Alt dette med en kolossal selvtillitt forankret i tankegangen "har man tall, så har man sak".

Paradoksalt

Men slik det ofte er tilfelle, går ikke teori og praksis hånd i hånd. Likevel er det uvanlig at avstanden er så brutal som den er i ovennevnte sak. For skal man tro ferske tall offentliggjort av Samordna opptak, har ingen av universitetene her til lands hatt en så drastisk økning i antall primærsøkere som Universitetet i Tromsø.

Ifølge foreliggende statistikker har UiTø hatt en total oppgang på 31,9 prosent søkere sammenlignet med året før. Også de øvrige universitetene er forbigått. Til sammenligning fikk universitetene i Bergen og Oslo en økning på henholdsvis 13,5 og 12,9 prosent fra 2003, mens NTNU gikk frem kun med 3,4 prosent. Er det en sammenheng mellom reklamekroner og antall søkere, slik det ble hevdet i artikkelen? Tydeligvis ikke.

Å selge skinnen før bjørnen er skutt

For mens NTNU brukte svimlende 2

millioner på krampeaktig markedsføring og påtrengende slagord uten hjemmel, som trolig svekket merkevaren mer enn den ble styrket, satset Tromsø på jungeltelegrafen framfor kynisk markedsføring og høster nå som bare det.

Men er det så stor grunn til å juble? La oss gå under overflaten.

Det universitetsledelsen nemlig bør legge merke til før flagget heises, er at økningen i antall søknader i all hovedsak har kommet på lukkede fag som jus, medisin og odontologi. Nedgangen derimot, har truffet det som i lys av kvalitetsreformen kan oppfattes som universitetets akilleshæl; relativt upopulære fag som stadig mister studenter – en kategori som omfatter blant annet språk, religion og historie.

Fagene som faller mellom to stoler

Hvorfor? Jo, fordi disse fagene tilsynelatende ikke fører frem til noe konkret. Hva svarer en språkstudent når det spørres etter fremtidsvisjoner? Lærer eller oversetter. Punktum finale. Studenten eier ikke begreper om hva han skal bruke faget til. Og omvendt. Og det vet heller ikke næringslivet. Da blir det ikke mye til jobb.

Det er på høy tid at Universitetet endelig slår et slag for studenter på frie fag, og gir dem like høy prioritet som profesjonsstudenter, i første omgang hva ressurser og oppfølging angår for å styrke den enkeltes utdanning, i tillegg til å gjøre studenten bevisst over hvilken kompetanse han eller hun har oppnådd i løpet av sin tid ved Universitetet.

Dette gjelder også overfor Universitetets potensielle søkere. Det er på tide å droppe svulstig pjatt om å studere livet

og menneskekulturen, og heller fortelle dem hvilke jobber de duger til etter endt utdanning. Det er jobb som er utdannelsens formål, og det er dette man ønsker å vite.

Universitetets oppgaver

Ved flere utenlandske universiteter finner man fyldig informasjon om karrierer og fag i seksjonen for prospective students. Naturlig nok. Planleggingen av studiet bør begynnes før søknadsskjemaet fra Samordna opptak er i hende. Dette har også staten lagt opp til med sin flunkende nye kvalitetsreform. Allerede på videregående skal den kommende student bestemme seg for en spesifisert bachelorgrad, som igjen er springbrettet til en mastergrad – sannsynligvis innen samme disiplin.

Men hvordan er det mulig å bestemme seg for dette i en alder av nitten år, når man ikke vet hvor hen faget leder?

De utenlandske universitetene har fulgt opp sine studenter etter endt utdanning, for å finne ut hvilke jobber studenter med de forskjellige fag, får. Resultatene ligger på nettstedene deres. Enkelt og greit kan man skaffe seg en idé om hvilke muligheter man selv har. Det hadde vært til stor hjelp både for nåværende studenter, og de fremtidige.

Tapt bak en vogn - igjen

Slik som det er nå, med flertallet av UiTøs søkere på lukkede studier, vil Universitetet sitte igjen med 2 studenter på antikke studier og 10 studenter på engelsk. De som ikke kommer inn på medisin, jus eller odontologi, fordufter til mer populære studiesteder der både oppfølging og karrieremål er langt tydeligere.

Medarbeidere: Ingvild Buhaug, Pernille Dehli, Christian Grevstad, Glenn Fagervik

Kai Magne Melhus, Thomas Metz, Andreas Myrvold, Sian Constance O'Hara

Christopher Sørli, Bente Jensen, Mikkel Berg, Linda Wiechetek

Erik Kaspartu, Linn Iril Hjelseth, Rie Aleksandra Rørstrand, Heidi Johansen

Fikk 500 sider ekstra

En drøy måned før eksamen fikk studentene på Marin bedriftsledelse utvidet pensumet med 500 sider. – Frustrerende, mener tillitsvalgt Arthur Arnesen.

DIMA EMELIANOV
nyhet@utropia.no

Utropia kunne den 5. mai meddele at det hadde oppstått pensumkaos på medisinsk grunnstudium. Fagets pensum

Utropia 5. mai 2004

ble offentliggjort først en drøy måned før eksamen, og selv dette var langt fra fullstendig. Nå retter også Arthur O. Arnesen, tillitsvalgt for studentene på Marin bedriftsledelse, kritisk søkelys mot organiseringen av fagene og forsinket pensum.

Pensumrot

I et brev til Norges fiskerihøgskole (NFH) kommer han på vegne av studentene med en tydelig klage mot organiseringen av faget næringsutvikling og –organisering. Brevets innhold baserer seg, ifølge Arnesen, på utbredt misnøye blant hans medstudenter.

Kritikken av faget er hovedsakelig basert på vesentlige mangler, kommunikasjonsproblemer og rot. Arnesen trekker fram ”ufullstendig og rotete” studieplan, dårlig kommunikasjon mellom lærer og studenter samt dobbeltimer grunnet dårlig disponering av tid.

Det han imidlertid fokuserer mest på er den sene offentliggjøringen av fagets gyldige pensum. I brevet skriver Arnesen at oversikt over pensumet først kom i slutten av april. I tillegg fikk klassen 500 sider ekstra å lese som ikke var forhåndsannonsert.

Dårlig betaling

Men til tross for klager, har ikke studentene sett resultater.

– Vi har fått vite hva vi må lese ekstra på, men pensumet er ikke redusert, konstaterer Arnesen og påpeker at klagebrevet trolig vil ha innvirkning på faget først for neste års kull, mye grunnet de mange formalitetene som er knyttet til endringer.

– Regnet i studiepoeng er betalingen alt for liten i forhold til pensumets omfang, sier Arnesen, og dessuten sliter veldig mange seg ut for å prøve å gjøre noe med situasjonen istedenfor å ta fatt på lesingen.

Han frykter at det kan føre til at noen studenter vil gjøre det dårlig på grunn av det utvidete pensumet. Arnesen påpeker imidlertid at det er den sene utleveringen og ikke pensumet i seg selv som er et problem.

– Forhåndsannonsert

Fagansvarlig Pål Christensen påpeker at han setter pris på formalisering av klagen, men sier at dette burde ha funnet sted enda tidligere. Han innrømmer imidlertid at det var en tabbe å legge om pensumet.

– Man har gjort forsøk på å rasjonalisere, men med kun et undervisningsrom på NFH som kunne brukes ble det kollisjoner og vi mistet forelesninger. På grunn av dette måtte noe gjøres,

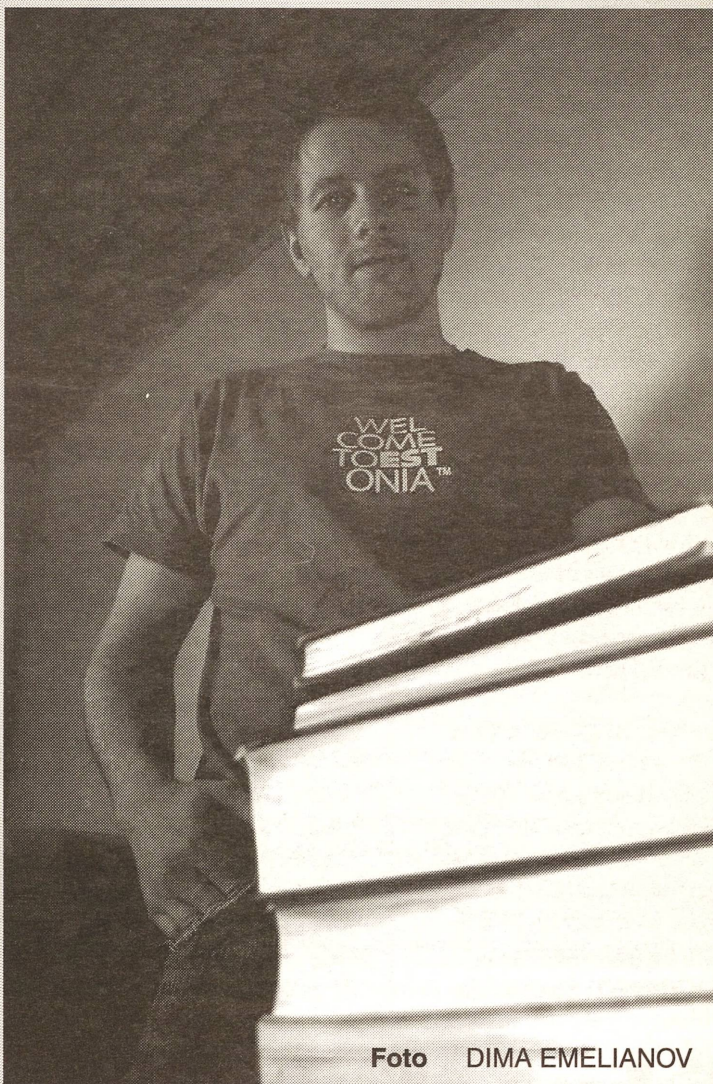

Foto DIMA EMELIANOV

TILLITSVALGT: Arthur Arnesen

og valget falt på å intensivere kurset.

Han avviser imidlertid at

intensiveringen ikke var forhåndsannonsert, og hevder at studentene godtok opplegget.

Gal mann logger av

Biering-Strand pakker rikeskjortene og forlater Utropia og Tromsø. Hvor hen går verden nu?

ERIK BERGLUND & SIAN O'HARA

Etter ett år i kulturredaktørstolen i Utropia, takker nå Eivind Biering-Strand for seg. Ti måneder med spenningsløs sniking på konserter og skruppelløs misbruk av pressekortet er snart historie, og han går turen videre.

– Men hvor?
– Burma har jeg hørt mye om. Der vil jeg bygge og jobbe. Der ivaretar folk de samme verdier som jeg akter å bringe videre fra Norge. Jeg sikter dessuten på Thailand. Kulturredaktør i dag

– diktator med eget land til hage, i morgen. Der har du meg.

– Du har noen spesielle holdninger, ja....

– Ja, jeg er en grise-gris, og jeg liker det. Men ingen andre får være gris, det bestemmer jeg. Bare jeg! Det har blitt noen heftige diskusjoner på desken hvor jeg motsier meg selv hele tiden, men det gjør ingenting. Hemmeligheten er å late som man ikke innser motsigelsene selv. Den gyldne regel er forresten teit, Kant er en dust og jeg er feminist.

– Du er mer sporty enn du virker?

– Ja, da jeg flyttet fra Trondheim var jeg en slapp, krekselig og kvapset boms. Nå har jeg derimot svettet litt på SATS og bygget meg selv opp til et praktfullt verk. Endelig kan jeg kalle meg selv MANN. Jeg er et palass

og et betagende smykkeverk av en MANN.

– Ehm... Du bor på jobben?

– Hva kan jeg si? Fem meter mellom senga og kontorstolen, og spottpris-vafler like om hjørnet i Bodegaen er ikke å forakte. Og ingen husleie, selv om jeg av og til savner en dusj. Og spesielt omgivelsene mine savner en dusj til meg...

– Æsj...

– Det er duften av ekte mann, selv om det koster. Slafs...

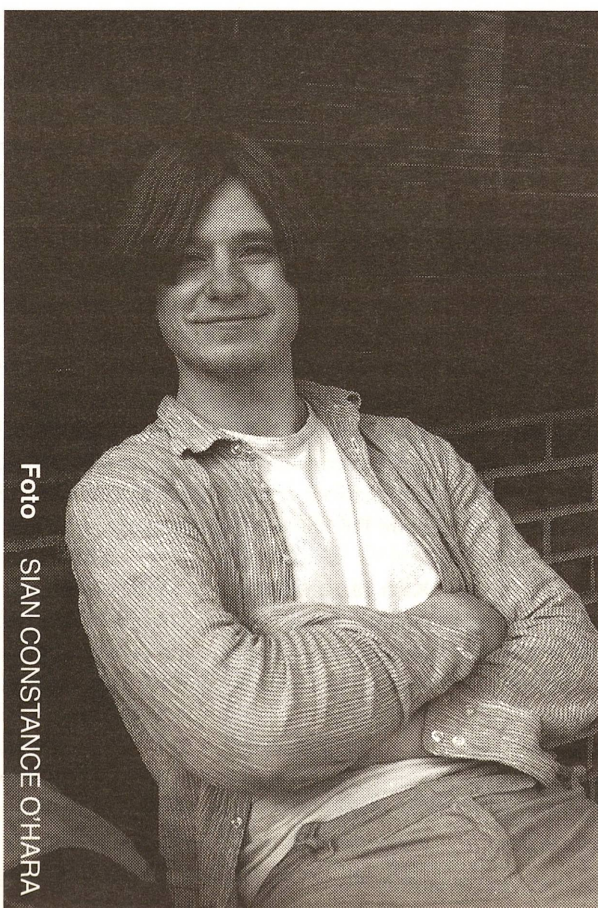

Foto SIAN CONSTANCE O'HARA

– Hva er dine siste ord til Tromsø og Utropia?

– Dette har vært det beste året i mitt liv! Endelig har jeg fått venner og litt sosial trening!

Utropia ønsker Eivind lykke til videre, og takker for et knakende hyggelig år. Vi kommer til å savne hans kreative bidrag som består i både gode og til tider absurde ideer og ikke minst alltid et stort smil og en sprudlende og hjertelig velkomst hver gang vi ankommer desken!

DETRONISERT KULTURKONGE: Eivind Biering-Strand vender nesen sørover. Tromsø? Ærrsj! Krekselig!

Nyhetsredaktør
Dima Emelianov
nyhet@utropia.no
Kontor 77 64 59 03
Mobil 928 59 811

Bli hørt

Kronikk:
Kommentar:
Utrop:

6000 - 8000 tegn
3000 - 4000 tegn
maks 2000 tegn

Foto THOMAS METZ

BEKYMRET: Student Stina Rumohr Berge står i fare for å miste sitt kommende utvekslingsår på grunn av streik.

Streik truer eksamen

Mer enn 150 eksamen-er ved UiTø står etter 26. mai i fare for å bli avlyst på grunn av streik.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utropia.no

- Akademikerne har sendt ut varsler, og blir alle tatt ut i streik så vil det få store konsekvenser for eksamensavviklingen. Da vil alt stoppe opp, advarer Monica Martinussen, leder i Forskerforbundet ved Universitetet i Tromsø (UiTø).

Drastiske konsekvenser

Meklingen i tariffoppgjørene i stat og kommune pågår, og skal være avsluttet innen midnatt onsdag 26. mai. Dersom partene ikke kommer fram til en løsning, vil en konflikt bli iverksatt fra arbeidstidens start torsdag 27. mai.

Hvis det blir streik 27. mai kan all aktivitet knyttet til undervisning, eksamensavvikling og sensur stoppe. Dette vil gi drastiske konsekvenser for berørte studenter; Både økonomiske konsekvenser, tap av studieprogresjon og manglende opptak til annen utdanning. Videre vil utenlandske studenter i Norge, og profesjonsfag med kun en årlig eksamen rammes ekstra hardt.

- Stor fare

Martinussen tror at faren for streik er større enn noensinne.

- Dette henger tett sammen med det beskjedne tilbudet staten har kommet med til nå, forklarer hun.

Sist universitetsansatte ble tatt ut i streik, i 1998, gjaldt dette kun sentraladministrasjonen. Også da var det studenter som ikke fikk avlagt eksamener. I år frykter Martinussen imidlertid at også omfanget av en eventuell streik kan være større, og påpeker:

- Om streiken blir varig vil heller ikke de eksamener som er avlagt før streiken bli rettet, advarer Martinussen.

Forskerforbundet er den største organisasjonen ved Universitetet i Tromsø som er involvert, og har i overkant av 500 medlemmer ved UiTø. Også andre, mindre grupper som er underlagt Akademikerne er i fare for å bli tatt ut i streik.

Kan tape stipend

Ifølge Trond Enger, leder i Norsk Studentunion (NSU), er det studentene som er den parten som vil tape mest på streiken.

- En streik i den høyere utdanningssektoren vil kunne føre til dramatiske konsekvenser for den berørte tredjepart, nemlig studentene, sier Enger.

Blant annet vil manglende avvikling av eksamen føre til store økonomiske tap

for den enkelte student. Et semesters lån og stipend er totalt kr 40.000, hvorav kun kr 10.000 er rent stipend mens 6.000 er progresjonsavhengig stipend. Sistnevnte beløp kan gå tapt dersom eksamen ikke avlegges.

Lånekassen opplyser at de per i dag ikke har lov til å se bort i fra reglene for omgjøring av stipend - selv om en streik skulle ramme studentene. De utelukker imidlertid ikke at det kan komme instruksjoner fra Utdannings- og forskningsdepartementet om annet.

150 eksamener

Det er ennå ikke kjent hvor mange og hvilke ansatte som eventuelt tas ut i streik. Dette vil bli varslet av Akademikerne fire dager før en streik kan tre i kraft, og medlemmene som tas ut i streik vil få beskjed om dette så snart endelig uttak er klart.

I praksis betyr dette at i overkant av 150 eksamener ved UiTø står i fare for å bli avlyst dersom det blir streik, avhengig av hvilke grupper som blir tatt ut og hvor lenge en eventuell streik varer.

Da Utopia gikk i trykken 19. mai, var det ennå ikke inngått forlik i tariffoppgjøret mellom Akademikerne og staten. Forskerforbundet spår at perioden fram til fristen trolig vil bli brukt til forhandlinger, og at sjansen for streik er grunnet det dårlige tilbudet fra staten større enn ved tidligere oppgjør.

Kan miste et utvekslingsår

DIMA EMELIANOV

For Stina Rumohr Berge vil konsekvensene av en eventuell streik være større enn for de fleste andre. Språkstudenten som den kommende høsten planlegger å dra på utveksling til Arkhangelsk i Russland, kan risikere å måtte pakke kofferten allerede uker etter ankomst.

- Jeg er blitt tatt opp på forhånd ved studiestedet jeg reiser til, men jeg er i uvisshet om hva som kan skje om jeg ikke har med meg et fullstendig vitnemål, forteller den bekymret Rumohr.

Konsulent for internasjonale studiesaker, Jørgen Fossmo, opplyser at både studenter som benytter seg av hennes og de fleste andre utvekslingsavtaler i utgangspunktet må avlegge 60 studiepoeng ved Universitetet i Tromsø før de drar.

Dersom en streik imidlertid skulle komme, står Rumohr og titalls andre studenter i fare for å få sine eksamener avlyst og vil dermed måtte bli værende igjen i Tromsø. Ifølge henne er dette noe som vil smitte hennes planer på hodet.

- Jeg er veldig innstilt på å ta et utvalg ute nå, og ville neppe blitt i Tromsø et år til om jeg ikke fikk sjansen til å være med på denne avtalen, avslutter Rumohr.

Vil videoovervåke

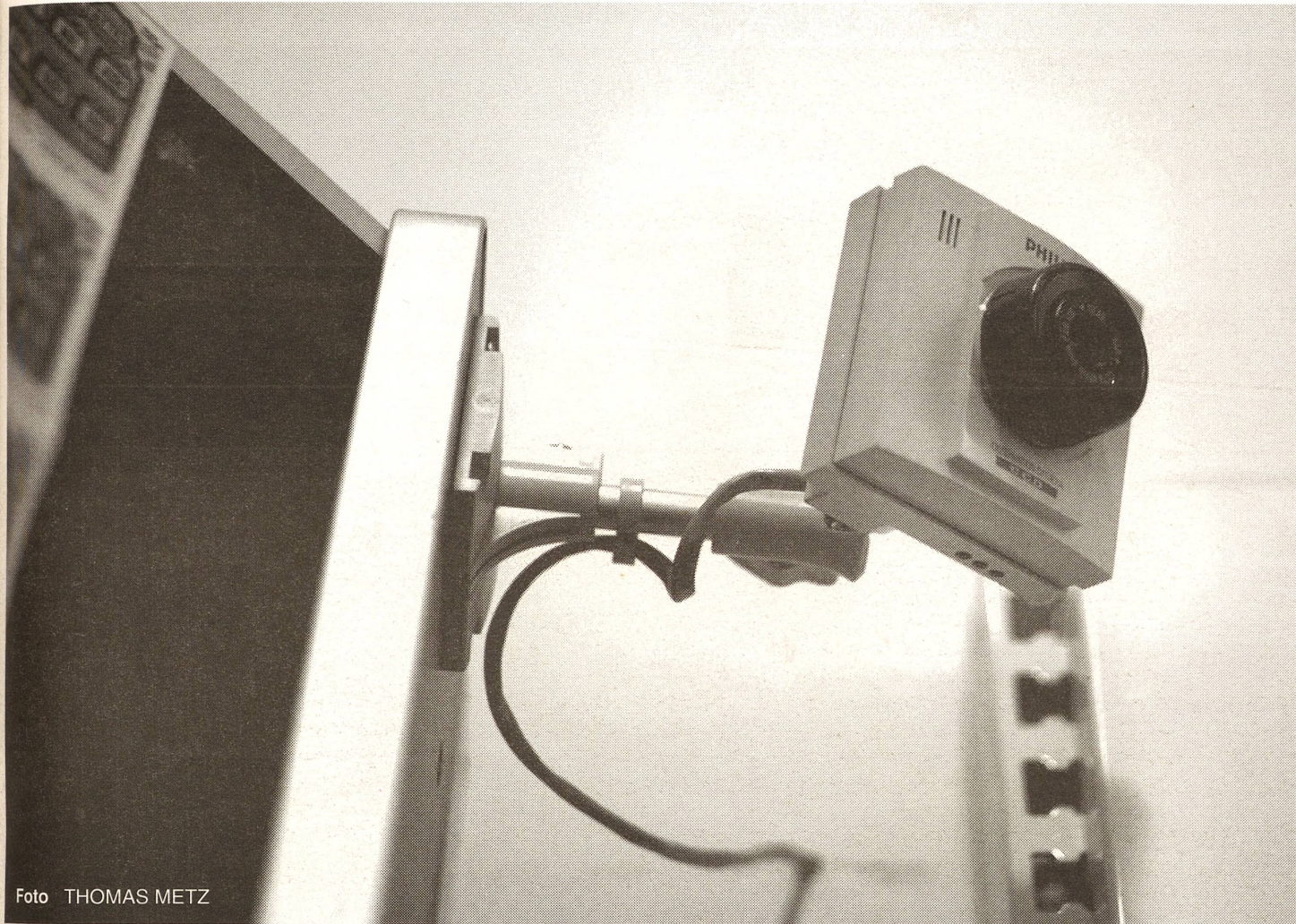

Foto THOMAS METZ

skje før årsskiftet ettersom disse forslagene ikke inngår i årets budsjett. Men akkurat nå er dette først og fremst en politisk sak, og det vil være universitetsdirektør og rektor som må ta stilling til om det skal foregå videoovervåking av studenter og ansatte, eller ikke, opplyser hun.

Ifølge avdelingsingeniør John Augdal, den ansvarlige for denne utredningen, er et av målene å finne fram til et effektivt sikkerhetssystem som kan avdekke kriminelle aktiviteter uten at folk føler seg overvåket.

– Overvåking er en u-ting, sier en skeptisk Augdal, men påpeker at selv om et overvåkingssystem basert på opptak trolig blir uaktuelt, vurderer avdelingen andre muligheter. En av disse er et hendelsesinnstilt system som aktiveres kun når det er behov for det.

Effektivt middel

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen mener videoovervåking absolutt bør vurderes i sammenheng med en eventuell sikkerhetsoppgradering.

– Det er imidlertid uvisst hvordan et slik system skal anvendes, men et godt tiltak er det, konstaterer Benjaminsen, og påpeker at innføring av videoovervåking tidligere har stoppet tyveri fra bokhandelen.

Han påpeker videre at overvåking av generell aktivitet ikke blir å forekomme.

– Det må organiseres slik at det ikke kommer i konflikt med den enkeltes personlige frihet, sier Benjaminsen.

– Man har jo vurdert ulike tiltak, men det har vist seg å være utilstrekkelig og en må vurdere ytterligere tiltak nå, forteller han.

– Noe må gjøres

Som alternativ trekker hun fram videoovervåking og alarmsikring av vinduer på bakkenivå. "Det er tydelig at nå når det [grunnet adgangskontroll] er vanskelig å komme inn dørene, er det å knuse rutene en alternativ adkomst", skriver hun.

Høydal opplyser at Teknisk avdeling er blitt bedt om å vurdere ytterligere sikkerhetstiltak, men at ingenting har skjedd. Hun forteller at innbruddene i perioder har skjedd på månedsbasis, men at den generelle frekvensen er

på mellom seks og tolv innbrudd i året, og at det ikke ser ut til å avta.

– En ting er klart, påpeker Høydal, noe må gjøres fordi dette går utover undervisningen.

Uaktuelt med opptak

Kathrine Julin Pettersen, teknisk direktør ved UiTø, opplyser at avdelingen nå arbeider med saken, men er kun i utredningsfasen der kostnader og administrasjon skal kartlegges.

– Vi ser på saken, men det er imidlertid usannsynlig at noe vil

opp til vurdering. Årsaken er en innbruddsbølge ved Universitetet.

I brevet referer hun til "atter et innbrudd" som skal ha funnet sted ved Naturfagbygget natt til tirsdag 20. april, og informerer om at en elektronisk vekt til en verdi av 30.000 kroner stjålet.

Dette er imidlertid kun et av en lang rekke innbrudd som har rammet det tidligere Gjennomgangsbygget, og nå krever Høydal bedre sikring for å stoppe den beklagelige utviklingen.

Som følge av en innbruddsbølge ved Universitetet vurderes det nå å heve antall overvåkingskameraer på campus.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utopia.no

I et brev til Teknisk avdeling ber administrasjonssjef ved Institutt for biologi (IB), Anne Høydal, avdelingen om å ta installasjon av videoovervåkingsutstyr

- Setter fart i narkotikaomsetningen

Tyveriene fra Naturfagbygget bidrar til å sette fart i narkotikaomsetningen, mener Einar Pedersen ved Troms politidistrikt.

DIMA EMELIANOV

Avdelingsleder på krimseksjonen ved Troms Politidistrikt, Einar Pedersen, opplyser overfor Utopia at det godt kan være en og samme gjeng som står bak innbruddene, men at dette er vanskelig å bekrefte. Han

bekrefter imidlertid at de som står bak trolig stammer fra samme miljø og har tilknytning til øvrig kriminalitet.

– Det er soleklart at innbrudd ofte skjer for å skaffe seg kontanter til narkotika, sier Pedersen og bekrefter at de regelmessige innbruddene på Naturfagbygget trolig bidrar til å sette fart i narkotikaomsetningen i byen.

– Dyrt undervisningsutstyr som er lett omsettelig gjør Universitetet til et attraktivt mål, og tyvgodset er med på å generere multikriminalitet, sier Pedersen.

Det er imidlertid etterspørselen

som danner grunnlaget for denne virksomheten, forklarer Pedersen, og påpeker deretter på generelt grunnlag at enhver som besitter så dyrt utstyr burde sikre lokalene, og ser ikke noe problem i videoovervåking dersom båndene slettes etter kort tid.

Også kontorsjef Anne Høydal ved Institutt for Biologi tror tyveriene har en forbindelse til øvrige kriminelle aktiviteter.

– Det er kjent at innbruddet i november 2002 (der verdier for nærmere 400.000 ble stjålet red. ann.) skjedde i forbindelse med at et stort narkotikaparti var på vei inn i byen, bemerker Høydal.

Havnet på rett hylle?

Siste 5 år har ca 850 elever tatt fag hos oss. Èt år kan gi deg 8-10 ekstra poeng.

Pris pr fag, inntil totalt kr 36.900 pr år (+ evt lab). Borteboer-stipendet fra lånekassen dekker inntil kr 32.000.

**NORSK
PRIVATGYMNAS
TROMSØ**

www.norskprivatgymnas.no / tlf 7760 1800

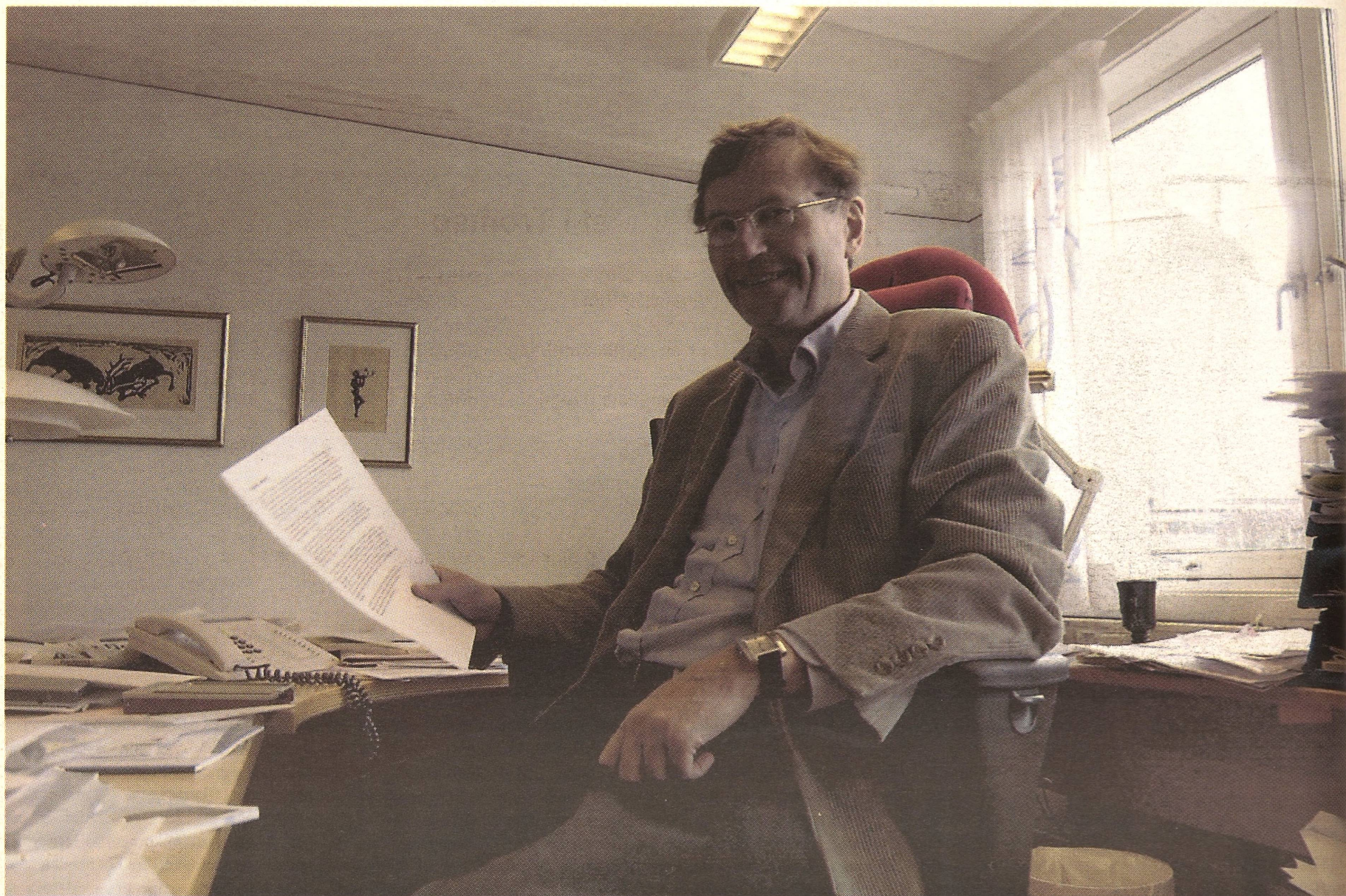
UiO gir for gode karakterer

En overhyppig bruk av toppkarakterer på masternivå gjør at det vil gis lavere karakterer i framtiden, skriver studentavisen Universitas. – UiO står overfor det samme problemet som de øvrige norske universitetene. Tendensen er at de gode karakterene brukes mye, forklarer rektor ved Universitetet i Oslo (UiO) Arild Underdal. Ifølge statssekretær Bjørn Haugstad må hele karaktersetningen fordeles over hele skalaen for at inflasjon skal unngås. Dermed blir det vanskeligere å få gode karakterer for masterstudenter.

NHH vasser i frynsegoder

Studentforeningen ved Norges Handelshøyskole, NHH, vasser ifølge studentavisen Studvest i frynsegoder. Foreningen har per i dag avtaler med firmaer som for eksempel KPMG, Microsoft, Netcom, Peppes, SAS og Hansa. Disse gir studentene alt fra PC'er og programvare, til mobilabonnement med særdeles gode vilkår. Det er særlig bedriftspresentasjonene som fører med seg frynsegoder, skal vi tro informasjonsansvarlig NHHs, Håvard Wolstad. Så langt i år har det vært 27 slike presentasjoner ved NHH.

Rekordmange søkere til UiTø

FORNØYD: Rektor Jarle Aarbakke.

Foto DIMA EMELIANOV

Aldri før har så mange satt Universitetet i Tromsø som sitt studievalg nummer èn, viser tall fra Samordna opptak. – Dette er fantastisk hyggelig lesning, konstaterer rektor Jarle Aarbakke.

DIMA EMELIANOV
nyhet@utropia.no

1987 søkere har et studium ved UiTø som førstevalg i år mot 1507 i fjor. Økningen er på 31,9 prosent. Til sammen har Universitetet i Bergen en økning på 13,5 prosent, Universitetet i Oslo 12,9 prosent og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet 3,4 prosent.

Realfag øker

– Dette er fantastisk hyggelig lesning, sier lektor Jarle Aarbakke ved Universitetet i Tromsø.

Han gleder seg særlig over at økningen til mange av realfagene ved UiTø har økt og at det nye tannlegestudiet er populært; både fysikk, kjemi og matematikk har hatt en økning i år.

Tannlegestudiet, som er nytt for det kommende skoleåret, var det 109 som hadde som sitt førstevalg. Det skal imidlertid kun tas opp 10 studenter på studiet, og det vil være et av de studiene som det blir vanskeligst å komme inn på ved UiTø til høsten, opplyser informasjonsavdelingen.

Aarbakke kan konstatere at fag som rettsvitenskap, medisin og psykologi, som er populære på landsbasis, også er spesielt populære ved Universitetet i Tromsø.

Økning på landsbasis

Det er også flere søkere til høyere utdanning i Norge i år enn i fjor, men økningen på landsbasis er kun 8,4 prosent og forklarer dermed ikke hele økningen for UiTø. Det er blant annet nye studium, som tannlegestudiet, som

trekker opp søkertallene, opplyser informasjonsavdelingen.

– Men det ser ut som om Universitetet i Tromsø har klart å hevde seg ekstra godt i konkurransen om studentene, og har lyktes med å være synlig overfor potensielle studenter. Måltrett og aktivt arbeid med studentrekruttering er viktig, slår rektor Jarle Aarbakke fast.

Han syns det er flott å se at ikke bare Universitetet i Tromsø har god søkning, men at også flere av høyskolene i Nord-Norge har veldig god søkning.

For Universitetet i Tromsø del, omfatter Samordna opptak årsstudier, bachelorstudier, femårige masterstudier og profesjonsstudiet i medisin. Søkere til toårige masterstudier (påbyggingsstudier), profesjonsstudiet i psykologi, enkelttemner og etter- og videreutdanning gjøres gjennom lokalt opptak. Disse tallene er derfor ennå ikke klare.

“Alle” vil studere jus

Av samtlige fag som har hatt kraftig økning i primærsøkertallene, skiller jus seg ut med en økning på 146 søkere.

DIMA EMELIANOV

Dette viser ferske søkertall offentliggjort av Samordna opptak. Tallene forteller at søkermassen på det femårige masterstudiet i rettsvitenskap har økt med hele 60 prosent; Mens antall søkere som hadde jus som førstevalg i fjor kun var 242, hadde tallet i år steget til 388.

På landsbasis har juridisk utdanning hatt framgang på til sammen 34,4 prosent.

– Forhåpentligvis er dette et utslag av den økte satsingen på studentrekruttering, konstaterer formann i Juristforeningen, Carl Philip Fleischer.

Han bekrefter at denne utviklingen trolig ikke vil føre til at økningen av opptakskrav avtar, men heller fortsetter å vokse og vil trolig føre til at Tromsø blir en mer attraktiv studentby.

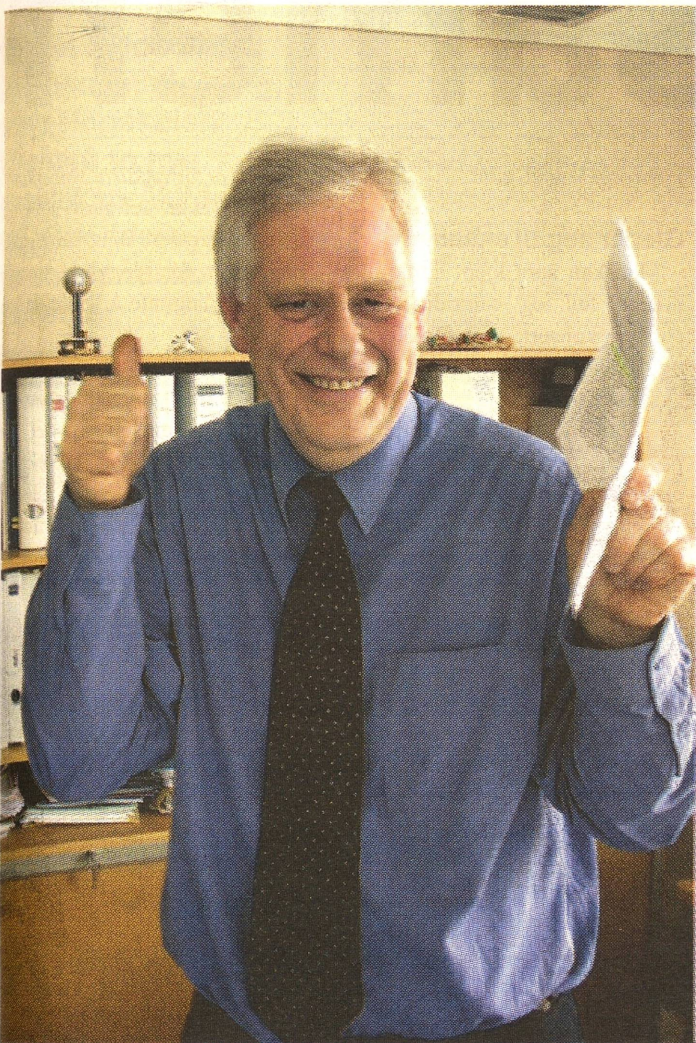
– Folk er nok skeptisk til Tromsø, men dette kan være med på å snu trenden, legger Fleischer til.

UiO brøt loven under et jobbintervju

Under et jobbintervju med UiO i februar 2003 fikk en skotsk-pakistansk kvinne spørsmål om religion og spisevaner. Kvinnen, som har bodd i Norge i mange år, søkte på en stilling som leder for et prosjekt som skulle bedre rekrutteringen av minoritetsstudenter. Sivilombudsmannen mener Universitetet med dette brøt loven, skriver studentavisen Universitas. – Vi tar kritikken til etterretning, og beklager dette. Det var en feil at disse spørsmålene ble stilt, sier juridisk rådgiver for universitetsledelsen Håvard Pedersen.

Ap foreslår nedskrivning av studielån

Arbeiderpartiet foreslår at de som har studielån og bor i Nord-Troms og Finnmark, skal få nedskrevet 25.000 kroner i året i stedet for 16.500 som i dag, melder NRK Troms. Regjeringen støtter ikke forslaget, men medlem i kommunalkomiteen Karl Eirik Schøtt-Pedersen mener en slik endring kan få ungdommen tilbake til de nordligste fylkene etter endt utdanning. Økningen vil koste staten 16 millioner kroner i året, og allerede nå avviser Erna Solberg at dette er et aktuelt forslag.

JUBLER: Rektor ved Høgskolen i Tromsø, Foto ROALD E. HANSEN Ulf Christensen, er åpenbart fornøyd med årets søkertall.

har slitt, deriblant sykepleier- og tannpleierstudiet, har hatt en framgang.

– Vi har 1.427 søkere som har Høgskolen i Tromsø som sitt første valg. Det er like mange som har valgt Høgskolen i Bodø og bare 500 færre enn de som har valgt Universitetet i Tromsø, forteller rektor Ulf Christensen

til Høgskolens nettbaserte nyhetstjeneste.

– Dette er meget gledelig, ikke minst siden vi har fått en oppgang på studier som har slitt litt. På sykepleierutdanningen og allmennlærerutdanningen er framgangen større enn den nasjonale trenden. Det må vi si er veldig bra, sier han.

Christensen konstaterer at også førskolelærerutdanningen egentlig har hatt en oppgang på over hundre prosent siden desentralisert og samlingsbasert opptak med 59 søkere ikke er med i prosentberegningen til Samordna Opptak.

Universitetet i Tromsø

Studiumnavn	Studietype	2003	2004	Økning 03/04
1. Datassikkerhet	(Bachelor)	3	14	366,7 % ▲
2. Romfysikk	(Master)	4	13	225 % ▲
3. Lærer i språk/samf. fag	(Master)	10	21	110 % ▲
4. Biologi	(Bachelor)	33	64	93,9 % ▲
8. Rettsvitenskap (jus)	(Master)	242	388	60,3 % ▲
15. Medisin	(Embetsst.)	231	277	19,9 % ▲
– Odontologi	(Embetsst.)	0	109	nytt ▲
– Informatikk	(Master)	32	19	- 40,6 % ▼
– Religion	(Bachelor)	11	5	- 54,5 % ▼
– Matematikk og statistikk	(Bachelor)	12	4	- 66,7 % ▼

(Red. anm; Fag med færre enn ti studenter er utelatt fra statistikken)

Høgskolen i Tromsø

Studiumnavn	Studietype	2003	2004	Økning 03/04
1. Økonomi og IKT	(Bachelor)	8	18	125 % ▲
2. Bed.øk. / logistikk	(Bachelor)	12	23	91,7 % ▲
3. Tannpleier	(Kandidat)	39	61	56,4 % ▲
4. Bioingeniør	(Bachelor)	38	55	44,7 % ▲
5. Sykepleier	(Bachelor)	244	330	35,2 % ▲
– Ingeniør, nautikk	(Bachelor)	28	22	- 21,4 % ▼
– Faglærer i praktiske fag	(Yrkesutdanning)	54	41	- 24,1 % ▼
–	(Bachelor)	31	23	- 25,8 % ▼

(Red. anm; Fag med færre enn ti studenter er utelatt fra statistikken)

Vekst også for Høgskolen

Også Høgskolen opplever rekordhøye søkertall i år, til og med på studier som har slitt, konstaterer rektor Ulf Christensen.

DIMA EMELIANOV

1427 søkere har Høgskolen i Tromsø (HiTø) som sitt førstevalg, noe som er en økning på 15,5 prosent sammenlignet med tall fra i fjor. HiTø kan også vise til at fag som tidligere

RYDDET OPP I MISFORSTÅELSENE OMKRING NORMALFORDELING:

– Prestasjon skal bestemme

Varierte tolkninger av karaktersystemet har skapt negative bølger både blant studenter og ansatte. Nå har departementet og universitetsrektorene ryddet opp.

DIMA EMELIANOV

nyhet@utopia.no

I et ferskt brev til universiteter og høgskoler presiserer Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) hvilke prinsipper

som skal ligge til grunn for bruken av det nye, nasjonale karaktersystemet. Bakgrunnen for denne avklaringen er varierende tolkninger av karakterene samt uklarheter omkring anvendelse av normalfordeling.

Ingen forhåndsgitt fordeling

I brevet klargjør departementet at det er den enkeltes prestasjon som skal være bestemmende for karakteren, og ikke en forhåndsbestemt fordeling, slik som ordningen med normalfordeling åpner for. Dette bekreftes av statssekretær i UFD,

Bjørn Haugstad.

– Den enkelte student skal i utgangspunktet vurderes opp mot hele skalaen, forteller Haugstad i en pressemelding, men bemerker at det heller ikke er meningen at for hyppig bruk av gode karakterer skal forekomme:

– Det er viktig å arbeide for å motvirke inflasjon i bruken av de beste karakterene. Samtidig må det ikke være tvil om at det er den enkelte students egne prestasjoner som avgjør hvilken karakter han eller hun får, sier Haugstad.

Fornøyd med presisering

Utopia skrev 10. mars at

misnøyen med normalfordeling på masternivå er stor, både blant ansatte og studenter. Mens de ansatte klaget på manglende nasjonale retningslinjer for karaktersystemet, fryktet studentene ordningen vill føre til at de tapte i jobbmarkedet. Også universitetsdirektør Arne Benjaminsen bekreftet at det var en fare for en slik utvikling.

Studentstyreleder Vegard Stokland er fornøyd med at departementet og universitetsrektorene er blitt enige, og at det nå er kommet en presisering på at det er karakterbeskrivelsen som skal

ligge til grunn for karakteren.

– Det er fint at det er studentenes evner og ikke hva de to før deg får, som er avgjørende for karaktersetningen, sier Stokland som mener at en utelukkende prestasjonsbasert fordeling er langt mer rettferdig.

– Setting av karakterer på masternivå etter en forhåndsgitt fordeling er en håpløs ordning som gir mange flinke studenter dårlige karakterer, fastslår han.

Starter jakt på juksere

Fra høsten blir det vanskeligere å fuske for uærlige studenter. Et dataprogram skal rutinemessig sjekke innleveringer og hjemmeeksamener for plagiat, skriver Dagsavisen. I første omgang skal antiplagiatprogrammet den kommende høsten testes ut på rundt 1.500 ex.phil. studenter ved Universitetet i Bergen (UiB). Flere andre studiesteder varsler at også de vil innføre avskrivningskontroll, deriblant Universitetet i Oslo (UiO), men avventer erfaringene fra testen før en eventuell igangsetting.

Antiplagiatprogrammet vil sjekke innleverte oppgaver mot hverandre, tekst som ligger på internett og fagartikler som ligger i store databaser. Undervisningsstedet blir varslet om setninger og passasjer som er tvilsomme i den innleverte oppgaven, og deretter må teksten kontrolleres manuelt av foreleser eller sensor, opplyser programkoordinator ved UiB. Selv om avskriften blir gjort kosmetisk om på, vil søkeverktøyet i de fleste tilfeller oppdage hva som er originaltekst og -kilde.

Blåser i eksamen

Foto: EIVIND BIERING-STRAND

SPILLER SAKSOFFON: Ola Asdahl Rokkones (21).

Jukselapp er utelukket for studentene ved musikkonservatoriet. Hvis ikke de spiller playback, da.

EIVIND B. STRAND

kultur@utropia.no

SIAN C. O'HARA

sian@utropia.no

Ola Asdahl Rokkones (21) kjenner eksamensnervene lugge i lungene. Saksoffonisten som går andre året på utøvende linje på Musikkonservatoriet, forbereder seg på en helt annen måte enn lesesalshestene på UB.

– Det handler ikke så mye om å demonstrere dyktighet. Viktigere er det å vise seg fram som musiker, sier han.

Den utradisjonelle eksamensformen avblåses i Høgskolens konsertsal foran en intern, og en ekstern sensor. Det krever sin mann.

Velger oppgaven selv

Rokkones skal spille duett sammen med en annen

saksoffonist. Eksamensdagens repertoar er *Concertstück* av Paul Hindemith, og *Concertino da camera* av Jaques Ibert, akkompagnert av repetitøren Sergej Osadehcek, som han ikke kan få rost nok. Stykkene har de selv valgt ut i samarbeid med veileder førsteamanuensis Vibeke Breian.

– Det er viktig å ikke begynne for tidlig med øving på eksamensstykket slik at man går lei, og spiller dårlig – men selvsagt heller ikke for sent.

Han har øvd jevnt under hele sitt opphold ved Musikkonservatoriet og legger ikke skjul på at skolen krever mye tid.

– For enkelte går skillet mellom natt og dag helt i stå, innrømmer den harmoniske musikkstudenten og spanderer kakao på de blakke journalistene.

Konserter året gjennom

På Høgskolens Musikkonservatorium tilbys grunnutdanninger i diverse instrumenter, i tillegg til en faglærerutdanning (bachelor), tilrettelagt for undervisning i kulturskoler, korps og utdanningsinstitusjoner. Den utøvende utdanningen er myntet på

kandidater til ensemblegrupper, orkester o.l. Men det er dessverre vanskelig å få jobb i symfoniorkester, forteller Ola.

Gjennom hele året arrangerer musikkstudentene konserter, både på Høgskolen og i Grønnåsen kirke, hvor allmennheten er velkommen. For å få lov til å gå opp til eksamen må elevene ha gjennomført et offentlig repertoar i løpet av semesteret. Noen arrangerer alt selv. I år er det ca. 30 kandidater som skal til pers i konsertsalen på ulike instrumenter; alt fra eufonium til

kirkeorgel og el-gitar.

Gleder seg til eksamen

– Man kan som kjent spille alle notene feil og samtidig gjøre en bra konsert, sier Rokkones, og forklarer hvorfor han liker eksamensformen:

– Konsertformatet fjerner på en måte den sterile eksamensstemningen. Blir det virkelig bra gir du blaffen i karakterene. Men når det er sagt, gir et godt resultat bekræftelse på at du har gjort noe bra. Heldigvis skal det mye til for å stryke.

– Hvorfor akkurat saksoffon?

– Det var vel mor som tok den avgjørelsen. Selv var jeg mer begeistret for slagverk, mimrer Ola som begynte å spille da han var 12.

– Det er klart jeg har lyst til å drive med musikk, men har vel nesten innsett at det blir undervisning. Svært få orkesteransetter saksoffonister. Likevel ser jeg lyst på fremtiden, avslutter Ola.

Du kan se Ola i aksjon under eksamen på musikkonservatoriet 9. juni.

Universitetet i Bergen tilbyr over 100 masterprogram!

- Høy faglig kvalitet
- Fordypning innenfor ditt interessefelt
- Internasjonalt miljø

Søknadsfrist: 1. juni

Mer informasjon om opptak og søknadsprosedyrer finner du på <http://studere.uib.no>

Bestill katalog via SMS - send: **UIB MASTER** ditt navn & adresse til 19180

UNIVERSITETET I BERGEN

Dyrere studier i Øst-Europa

EU-utvidelsen kan bety slutten på luksulivet til norske medisinstudenter i billige land som Polen og Ungarn, skriver Universitas. Årsaken er at de østeuropeiske landene nå vil antagelig se en klar prisstigning i løpet av et par års tid, forteller professor ved Økonomisk institutt, Steinar Holden. President i Samskipnaden for norske studenter i utlandet (ANSA) Gustav Heiberg synes ikke synd på studentene i Polen og Ungarn. – De kommer uansett til å ha mer å rutte med enn studenter i Norge, påpeker Heiberg.

Clemet hyller jusstudiet ved UiB

Jusstudentene i Bergen slipper nå eksamensjag og endeløs pugging på egen hånd. – Flere utdannelsestinstitusjoner kan ta lærdom av dette opplegget, sier Kristin Clemet til Aftenposten. Store eksamener er erstattet av fortløpende kurs med avsluttende eksamen. Det er også tatt i bruk nye og varierte evalueringsformer, forteller rådgiver Lars Skjold Wilhelmsen ved juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen (UiB). Det juridiske fakultet ved UiB ble tildelt Utdanningsdepartementets utdannelses kvalitetspris for 2004.

To nye engelskspråklige studietilbud

Som et ledd i økt internasjonalisering, tilbyr Høgskolen i Tromsø to nye engelskspråklige fag, skreddersydd for utenlandske studenter.

EIVIND B. STRAND

kultur@utropia.no

– Vi mente det var på tide å komme på banen innen engelskspråklig undervisning. Å kunne tilby fag med et praktisk tilsnitt for utvekslingsstudenter, som en introduksjon til Norge. Vi sender jo folk ut hele tiden. Skal vi forvente å få noen hit, må vi kunne tilby noe, mener studieleder for allmennlærerutdanninga, Fredrik Fagertun.

Praktiske fag

Begge fagtilbudene er gratis, teller 30 studiepoeng og går over

et semester. "Arctic Perspective on Norwegian Art and Crafts" starter alt til høsten, mens "Nature, Life and Culture in Arctic Norway" først starter våren 2005. Målgruppen er utenlandske studenter, men det er også åpent for norske søkere.

Førstnevnte fag omfatter blant annet nordnorsk polarhistorie og moderne kunstuttrykk som film, musikk og tradisjonelle nordnorske matretter. Det blir også ekskursjoner til Andøya Raketttskytefelt.

Sistnevnte fag stiller spørsmål om det finnes noe særegent nordnorsk eller arktisk kunstuttrykk.

– Ellers skal studentene bli kjent med ulike kunstuttrykk og tradisjoner fra 1500-tallet til i dag. Men kanskje det viktigste er at studentene selv skal gjøre eget praktisk arbeid innen forming, tegning, skulpturering, film eller foto. Her vil de få gjøre ting ut fra egne interesser,

NYTT FAG TIL HØSTEN: – Eget kunstnerisk arbeid blir en viktig del av studiet "Arctic Perspective on Norwegian Art and Crafts", sier høskolelektor Errol Fyrileiv. Foto ROALD E. HANSEN

sier høskolelektor i kunst og håndverk Errol Fyrileiv på Høgskolens nettside.

Må innarbeides

Engelskspråklige fag krever

engelskspråklige lærere. Det kan for endel ansatte være en liten bøyg å komme over.

– Det er tungt å undervise på engelsk. Derfor har vi kjørt engelskkurs for lærerne, så de

skal få selvtiliten, som trengs, sier Fredrik Fagertun. Han vedgår at helt nye fag ofte må gjennom en utprøvningsfase for å innarbeides i et studieprogram. Spesielt er han bekymret for om det kommer nok søkere til faget som starter kommende høst.

– Vi vil gjerne være fleksible, men er inneforstått med at nye fag er sårbare i oppstartfasen. Får vi færre enn 10 søkere, blir det vanskelig å drive faget, avslutter Fredrik Fagertun.

Høgskolen håper likevel å ha markert seg ved å sende ut info og plakater til aktuelle institusjoner over hele verden.

Søknadsfristen for de to fagene er 1. juni.

Driver rovdrift på frivillige

-Vi driver rovdrift på våre frivillige, sier president i Studentsamfunnet, Kjetil Karstad, og skylder på kvalitetsreformen.

BENTE JENSEN

bentejensen80@hotmail.com

I oktober i fjor skrev Utopia om studentorganisasjonenes frykt for at kvalitetsreformen ville bety frafall av frivillige. Dette har også skjedd.

– Folk føler de ikke har tid lenger, sier Yemi Awoyemi, utenriksminister i Samfunnet og gir kvalitetsreformen mye av skylda. Frykten for å ikke stå eksamen hvis man tar på seg verv og dermed ikke får omgjort deler av studielånet til stipend, er utbredt blant studenter. Resultatet er en ond sirkel der de få frivillige som er, tar på seg altfor mange verv.

Ildsjeler

En av disse er Camilla Gundersen. Du har kanskje møtt henne gjennom et av hennes tifoldige verv gjennom årene (organisasjonssekretær, fadder, daglig leder for kafeen, for å

Foto THOMAS METZ

nevne noen)? Nå er hun PR-ansvarlig for Samfunnet.

– Folk spør meg alltid om hvorfor jeg gidder å ta på meg så mange verv. Du får jo ikke betalt for det, sier de. Men jeg får betalt. I smil, venner og en sinnsykt bra CV, sier Camilla.

Men bortsett fra Camilla og de andre ildsjelene som trofast troner rundt stambordet i hjørnet på Bodegaen, står mange verv i Samfunnet like tomme som kafeen i kjelleren er for kunder.

Slik presidenten i Samfunnet, Kjetil Karstad, ser det, finnes det tre typer studentengasjement. Øverst finner du den superengasjerte, som Camilla,

som tar på seg verv uansett. Nederst har du den som trener på Kraft og er medlem i fotoklubben. Disse to gruppene holder seg stabilt, mener Karstad. Det er mellomsjiktet som det spøker for.

Vil ha adrenalinkick

Selv om medlemstallet har holdt seg stabilt de siste årene på rundt 250 medlemmer, er dette likevel en voldsom nedgang fra 1997 da organisasjon talte 1000 medlemmer.

– Det er ikke en selvfølge for studenter i dag å involvere seg, hevder Karstad.

Det er kanskje ikke så rart, for det er ikke trendy å engasjere seg,

ifølge Trendforsker Espen Freng i firmaet Trendspotting.

– Ungdom er ute etter adrenalin kick, en glede man i større grad planlegger enn tidligere, forklarer han. Det er mye man kan si om vaflene på Bodegaen, men adrenalinkick gir de ikke.

Er studenter i dag mindre solidariske og uvillig til å yte noe for fellesskapet?

– Nei, sier Kjetil og vokter seg vel for utsagn av typen 'ungdommen nå til dags' og 'i gode gamle dager.', den største grunnen til frafallet mener han skyldes at i 1997 arrangerte Samfunnet det som var av konserter som tiltrakk de alle

fleste medlemmene. Da Driv og andre aktører kom på banen endret dette seg raskt.

– Samfunnets rolle er annerledes i dag enn hva det var for syv år siden, sier Karstad og mener at samfunnet har slitt med å definere sin nye rolle og fylle den.

– Man kan ikke basere seg på den ideelle situasjonen, sier Karstad pragmatisk, man må basere seg på den reelle situasjonen.

Da samfunnet hadde møte for to uker siden for å nedsette nytt UKA styret møtte to personer opp, bortsett fra Karstad selv. Det er den reelle situasjonen i dag

Havnet på rett hylle?

Siste 5 år har ca 850 elever tatt fag hos oss. Èt år kan gi deg 8-10 ekstra poeng.

Pris pr fag, inntil totalt kr 36.900 pr år (+ evt lab). Borteboer-stipendet fra lånekassen dekker inntil kr 32.000.

NORSK PRIVATGYMNAS TROMSØ

www.norskprivatgymnas.no / tlf 7760 1800

Gründerambisjoner

Norge skal bli blant de beste i verden i opplæring i entreprenørskap, hevder Regjeringen i ei ny utredning. Klør det i hendene allerede, hjelper START deg opp og fram.

ANDREAS MYRVOLD

amyrvold@student.uit.no

Planen, som har fått navnet "Se mulighetene og gjør noe med dem!", omfatter hele utdanningsløpet – fra barneskole til universitet. Målet er å bidra til en nyskapende kultur ved å stimulere holdninger, kunnskap og ferdigheter hos barn og unge.

Blant tiltakene som lanseres i strategien er kompetanseutvikling for lærere på området entreprenørskap, samarbeidsavtaler mellom skole og arbeidsliv, tilrettelegging av erfaringsutveksling samt støtte til organisasjoner som gjør et godt arbeid med entreprenørskap.

Dårlig engasjement

En av disse er START. Organisasjonens lokallag ble formelt etablert i Tromsø i slutten av mars i år, men har foreløpig ikke så veldig mange medlemmer, men de få som er aktive er en oppegående gjeng som forsøker å få ting til å skje. I styret sitter Reidun Klykken Lie (Styreleder), Stine Jensen (Økonomiansvarlig) og Hege Lysne (PR-ansvarlig).

ENTUSIASTISKE: Stine Jensen (t.v.), Reidun Klykken Lie, Hege Lysne (t.h.)

Foto ANDREAS MYRVOLD

– Vi prøvde å rekruttere nye medlemmer på stiftelsesmøtet, men det er foreløpig bare seks personer, inkludert oss som har meldt interesse, informerer Lysne.

Matnyttig

Organisasjonen har åtte lokallag i Norge så langt, spredt på universiteter og høyskoler. Den er ment å inspirere studenter med interesse for eller planer om å

starte bedrift.

– Man trenger ingen egne ideer for å være med i Start, selv om poenget er å lære hvordan man realiserer ideer. Kunnskapen kan man få bruk for senere på et eller annet tidspunkt, mener Jensen.

– Dette er et støttenettverk for studenter som ikke vet hvor de skal henvende seg for å starte opp. Til høsten skal vi for eksempel ha et seminar om hvordan man skriver en forretningsplan. Jensen

forteller videre at mer vil skje etter hvert som ting kommer seg opp å gå.

Gründere

Foreningen kommer blant annet til å hente inn gründere fra forskjellige bransjer for å holde foredrag.

– Vi har vært i kontakt med flere, men akkurat hvem som kommer er enda litt uklart. Kanskje noen fra Glasshytta Blåst

er aktuelle, sier Klykken Lie, og avslutter med å poengtere at de ønsker seg flere medlemmer.

– Helst noen fra hvert fakultet, da det blir litt internt med bare NFH-folk, slik som oss, ler hun.

News in brief

DIFFERENT INTERPRETATIONS of the grade system have caused protests among both students and employees. But a recent letter from the Ministry of education and research (UFD) elucidates that it is the achievement of the individual student that should determine the grade. – Appointing grades on the master degree level using a pre-set grade distribution, is a hopeless arrangement that gives a lot of good students

bad grades, claims leader of the student board Vegard Stokland.

NEVER BEFORE has the amount of students applying to the University of Tromsø as their primary choice been so large, with 1987 applicants. Compared to last year, the increase is as much as 31,9 per cent. The average increase for higher education applicants on a national scale is 8,4 per cent, and the information department says that it is the new

studies, like the dental study, that pulls up the numbers in Tromsø. – Purposeful and active work with student recruiting is important, ascertains Principal Jarle Aarbakke.

FOLLOWING A BURGLARY wave at the University, Anne Høydal, at the Institute of biology, suggests in a letter to the Technical department that an installation of surveillance cameras should be considered.

Recently an electronic scale worth 30.000 NOK was stolen, and she points out that it is only the last in a long series of thefts from the building earlier known as "Gjennomgangsbygget". – One thing is clear, Høydal says, something has to be done, as this affects the lessons, and therefore the students as well.

THOUSANDS OF STUDENTS nationwide, may have their exams cancelled after the 26th of May as

an effect of a possible strike. The tariff negotiations in both state and county is still in progress, and should be concluded within midnight on wednesday the 26th. In case of a strike, up to 150 exams might be cancelled, and Trond Enger, leader of the Norwegian Student Union (NSU), fears the economic consequences as well as the lack of study progression. – In case of a strike there is only one losing part, and that is the students, says Enger.

Dyrere studier i Øst-Europa

Sosial- og helsedirektoratet (SHD) foreslår å prioritere medisinstudenter fra norske studiesteder når turnusplasser skal tildeles. Dette er, ifølge Gustav Heiberg, president i Samskipnaden for norske studenter i utlandet (ANSA), i mot all fornuft. – Begge gruppene utdannes av den norske stat, og for det norske arbeidsmarkedet, dermed strider det mot all fornuft at én av gruppene skal prioriteres foran den andre, sier Heiberg. – Staten har et likt ansvar overfor begge gruppene, påpeker Heiberg.

Fuskerekord i Stavanger

Ved Høgskolen i Stavanger (HiS) er like mange studenter tatt for fusk hittil i år som i hele 2002. Høgskolen ventet mer juksing på grunn av kvalitetsreformen, men mener de nye tallene er urovekkende høye. Siden november i fjor har 6 studenter ved Høgskolen blitt tatt for fusk. Dette er en eksplosiv økning fra tidligere år, hvor antall saker med eksamenfusk har ligget på rundt fem i året. – Det har vært urovekkende mye fusk den siste tiden, og ennå flere er på vei til behandling, forteller juridisk rådgiver for HiS til studentavisen Hugin.

Onsdag 19. mai 2004

Aarbakke inviterer Vanunu

Mordechai Vanunu, som ble løslatt fra israelsk fengsel i april, har siden utnevnelsen til æresdoktor i 2001 hatt en stående invitasjon ved UiTø. Nå håper universitetsledelsen at han kommer til årsfesten i august.

HEIDI JOHANSEN

heidi@utropia.no

Atomteknikeren Mordechai Vanunu (50) har sittet 18 år i fengsel for å ha lekket hemmelige opplysninger til den britiske avisa The Sunday Times. Disse førte til at Israels atomvåpenprogram ble avslørt for omverdenen i 1986. På grunn av avsløringen ble Vanunu lurert til Roma, kidnappet og ført til Israel. Her ble han dømt til 18 års fengsel for spionasje og landsforræderi. I over 11 av

årene har han sittet i isolat, noe som er for tortur å regne.

Fremdeles i fengsel

Rektor Jarle Aarbakke er veldig glad for løslatelsen, men sier at gleden er ikke udelt når man blir kjent med hvilke vilkår han har fått for sin videre tilværelse. Det er strenge restriksjoner på hva han kan si, hvem han kan prate med og hvor han kan oppholde seg.

– Reelt sett soner Vanunu fortsatt, blott i et litt større "fengsel", sier Aarbakke.

Rektoren håper nå veldig at Vanunu får anledning til å komme til årsfesten i august. Da Vanunu i 2001 ble utnevnt til æresdoktor ved UiTø var han representert ved sin bror.

– Nå kan kanskje Mordechai Vanunu selv komme hit for å motta vår hyllest og Vanunu og UiTø kan sammen sette fokus på ytringsfrihet og kampen for fred, sier rektor Aarbakke.

Angrer ikke

Jørgen Johansen på Center for Peace Studies stiller seg tvilende

Foto hentet fra <http://www.righttilldeath.com>

INVITERT TIL TROMSØ: Mordechai Vanunu

til at regjeringen i Israel vil la Vanunu forlate landet så raskt. Men det er en mulighet, legger han til, og det er hvis Israels statsminister Ariel Sharon faller

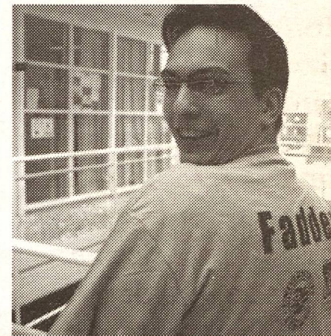
Vanunu selv angret ikke.

– Jeg er stolt over det jeg gjorde og jeg er glad for at jeg lyktes, sa han til verdenspressen da han ble løslatt.

innen den tid. Og ifølge Johansen er ikke det helt usannsynlig. Johansen sier at Vanunu har vært meget viktig i kampen mot atomvåpen og for ytringsfrihet av to grunner:

– Han bekreftet ryktene om Israel som atommakt og han har vært en foregangsmann som "whistle-blower". Slik har han vært til en stor inspirasjonskilde for mange.

Ledig maktverv

Studentstyreleder Vegard Stokland etterlyser nye studentrepresentanter til å sitte i Universitetsstyret.

DIMA EMELIANOV

Den 27. mai skal Studentstyret fatte vedtak om hvem som kommer til å representere studentene i Universitetsstyret det kommende skoleåret. Det de imidlertid mangler, er kandidater, opplyser Studentstyrets arbeidsutvalg.

– Det er ingen formelle krav til stillingen, forteller studentstyreleder Vegard Stokland, men bemerker:

– Du bør imidlertid ha kjennskap til systemet og ha vært en del på Universitetet.

Han påpeker at belønningene er store, og at stillingen blant annet er lønnet, men at dette naturligvis også innebærer en god del ansvar.

– En representant vil være med på å fatte viktige vedtak som angår alle større deler av universitetets daglige drift; Alt fra godkjenning av nye studier til budsjetarbeid, forteller han.

Framgangsmåten for eventuelle søkere vil være å informere Studentstyret om sitt kandidatur samt møte opp på semesterets siste studentstyremøte den 27. mai, opplyser Stokland overfor Utopia.

Styrets sammensetning er som følger; I tillegg til rektor, prorektor og 4 eksterne representanter som blir ansatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF), består det av 5 interne representanter som velges fra tre grupper;

2 representanter fra gruppen vitenskapelige ansatte og stipendiater, 2 representanter fra gruppen studenter og 1 representant fra gruppen teknisk/administrativt ansatte.

REVIDERT STATSBUDEJETT 2004

Ingen "lønnsøkning" til studentene

Heller ikke i år blir studiestøtten regulert etter konsumprisindeksen. Dette ble klart etter at det reviderte nasjonalbudsjettet nylig ble lagt fram.

DIMA EMELIANOV

Norsk Studentunion (NSU) er skuffet over at regjeringen fremdeles ikke har funnet plass til en indeksregulering av kostnadsnormen etter konsumprisindeksen for studenter. Dette vil si at lån og stipend økes i takt med prisveksten i samfunnet.

– NSU er skuffet over at studenter nok en gang sakker etter resten av samfunnet når det gjelder prisveksten, sier Trond Enger, leder i NSU.

For høyere utdanningssektoren var revidert nasjonalbudsjett

preget av justeringskutt etter osthøvelsprinsippet samt manglende dekking av behov som indeksregulering, manglende satsning på forskning og bygging av studenthybler.

– Det virker ikke som Clemet helt har fått med seg budskapet fra Høyres landsmøte sist helg om å satse på kunnskap, sier Trond Enger.

Han bekrefter overfor Utopia at arbeidet med å få en konsumprisregulert studiestøtte implementert i neste års statsbudsjett vil være en av hovedoppgavene til NSU i året som kommer. Enger er nemlig kritisk til den forskjellsbehandlingen av de ulike aldersgruppene som tydelig oppstår grunnet utilstrekkelig regulering av studiestøtten, og mener at ordningen må endres.

– Men å øke studiestøtten først når situasjonen blir akutt er en dårlig måte å styre på, konkluderer han.

Mindre statstilskudd i år

Universitetet i Tromsø får 2,6 millioner kroner mindre å rutte med i år. Dette kommer fram av årets reviderte statsbudsjett som nylig ble lagt fram.

DIMA EMELIANOV

Blant omprioriteringene som er gjort i statsbudsjettet, er et totalt kutt på 13,8 millioner hos Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), en omprioritering som innebærer kutt også for enkeltinstitusjoner.

For Universitetet i Tromsø (UiTø) betyr dette at årets statstilskudd blir 2,6 millioner mindre enn i det opprinnelige budsjettet fra oktober.

Også landets øvrige universiteter og høyskoler har fått kutt i sine bevilgninger;

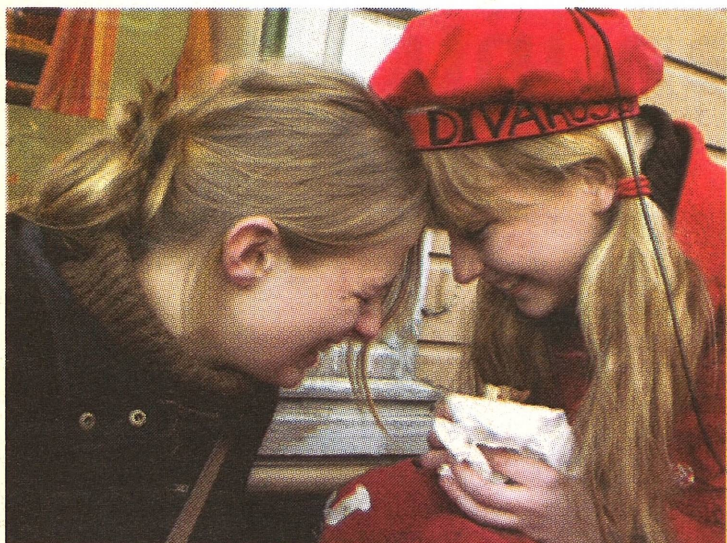
Universitetet i Oslo mistet 7,3 millioner, Universitetet i Bergen 4,3 og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) får 5,8 millioner kroner mindre.

Universitetsdirektør Arne Benjaminsen påpeker at kuttene ved UiTø trolig ikke vil berøre primæraktiviteter som forskning og undervisning, og vil dermed ikke bli videreført til fakulteter og andre enheter, men bemerker:

– 2,6 millioner er ikke mye av et budsjett på over 1 milliard kroner, men det vil være et problem dersom dette kuttet videreføres i senere års budsjetter. Da innebærer det et varig kutt på aktiviteten.

2,6 mill kroner kan ifølge Benjaminsen innebære lønnsmidler til 4-5 stillinger ved UiTø.

– Knapphet på driftsmidler er et stort problem og slike kutt bidrar til å forsterke problemet, konkluderer han.

Utopia er igjen først ute med de heteste sakene, og presenterer stolt et eksklusivt intervju med to av

Fremtidens Studenter:

Duggfriske fra videregående skal disse Norges stolte håp fylle lesesalene og tillitsvervene ved universitetene til høsten. Så hva synes de to russene om krigen i Irak?

Jorid: E d krig der?

Tora: Æ like religion å krig å fred å sånn...øh, næi forræstn – krig e teit.

Vel talt. Hva så med frem-tiden?

Jorid: Vi ska bli jazz-sangerinna! Ha ha ha... syng på ha ha NACHSPIEL!! Ha ha ha.

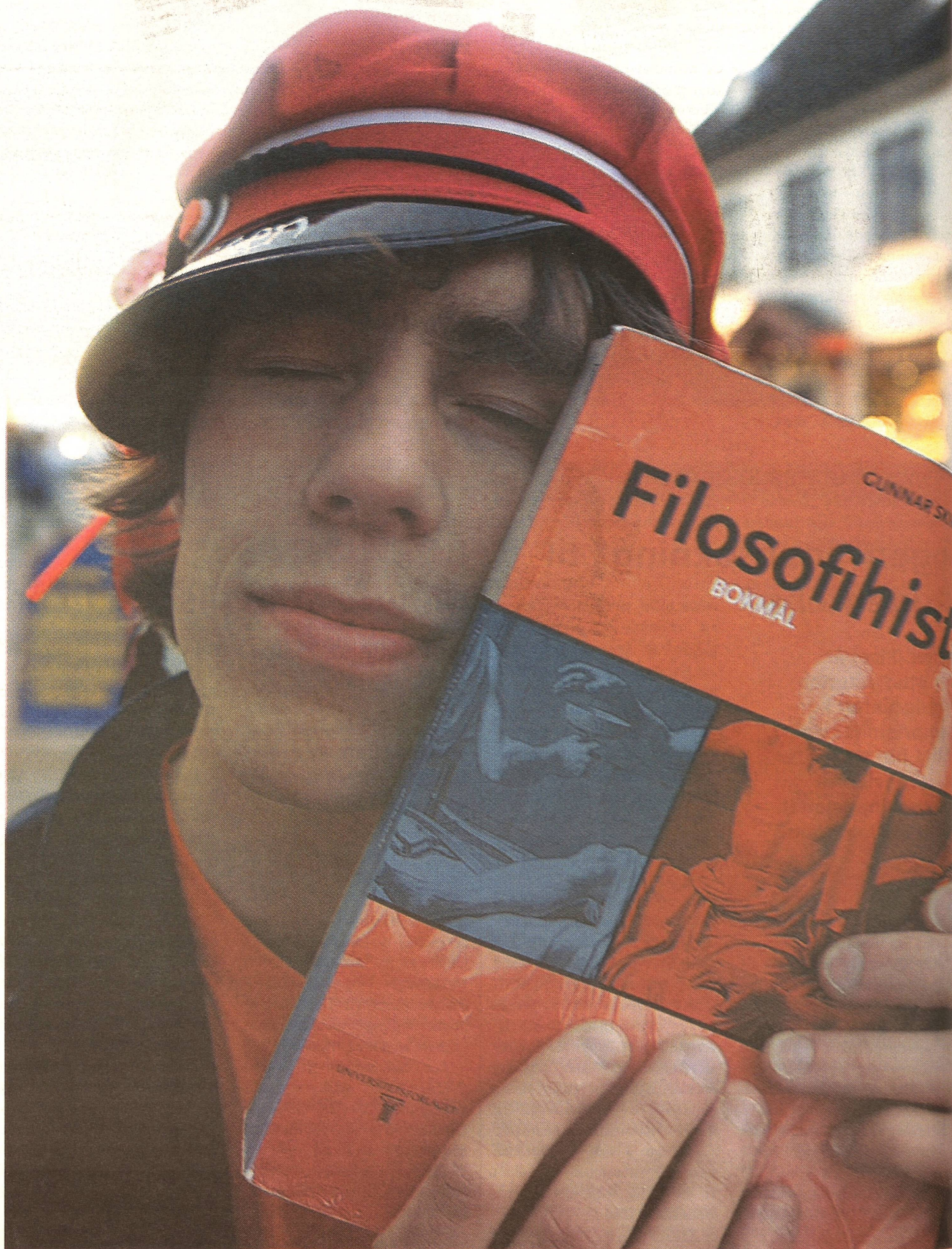
Tora: Æ ska t Oslo! Hei he he.

Jorid: Knis.

Og hvilke tanker har dere om videre studier?

Jorid: Atte ska du ta æk-samen i sang e russetia teit (...) Joik e bra for da sjønne ikke eksaminator nokka åsså gir'n dæ sæks, ha ha ha ha – vi ska JOIKE ha ha ha ha.

Utopia takker for intervjuet og ønsker lykke til med ex.phil til høsten!

Utropia skriker etter din oppmerksomhet!

Kom på infomøte 25. august 2004 på driv. Tørre vitser og god pizza garantert. Kanskje noe appetittelig å sette på CV'n din også...

GOD SOMMER!

KRONIKK

TERJE HÅKSTAD,
SOSIALISTISK
STUDENTLAG (SSL)

Utdanning under stort og konstant press i Zimbabwe

I fjor i Trondheim under ISFiT-festivalen ble The International Students Peace Prize delt ut til den zimbabwiske studentorganisasjonen ZINASU. Bl.a. var representanter fra NSU med å peke ut nettopp ZINASU.

Tinashe L. Chimedza var en av de som var i Trondheim og tok i mot prisen på vegne av ZINASU, og studentene er en meget viktig part i Zimbabwe når det gjelder kampen for menneskerettigheter. Zimbabwiske myndigheter fører en voldelig kamp mot opposisjonen i landet, og har innført diverse grep også ovenfor høyere utdanning, både for å hindre at man kjemper for de rettigheter man har krav på, og for å skjule de egentlige problemene i landet.

For å synliggjøre prestisjen som legges i prisen ZINASU mottok, kan det nevnes at når ZINASU mottok prisen, var bl.a. en tidligere Nobel Fredsprisvinner tilstede i Trondheim for å ære studentene fra Zimbabwe. Ellers var bl.a. tidligere minister Thorvald Stoltenberg, leder av PRIO Stein Tønnesson m.fl. i denne komiteen.

Tinashe L. Chimedza - Defending the Right to Education = tortur

22.april i år deltok nevnte Tinashe Chimedza og andre studenter fra ZINASU på et møte ved Mount Pleasant Hall i Zimbabwe. Chimedza var bedt om å holde en tale fordi han var den zimbabwiske kandidaten til The International Youth Parliament, og talen han skulle holde var under parolen om "Defending the Right to Education..."

Politiet arresterte imidlertid Chimedza og torturerte ham på stedet. Chimedzas advokat, Otto Saki, ble tilkalt, men fikk

ikke treffe Chimedza. Men Saki var vitne til torturen før Chimedza ble ført bort av politiet. Mishandlingen innebar bl.a. at Chimedza ble påført håndjern på armene bak ryggen, og ble sparket og slått, bl.a. med batong. Overgrepet gikk så langt at Chimedza måtte legges inn på sykehus. Når han ble ført bort etter overgrepet, var han ikke ved bevissthet, og blødde fra munnen (han hadde blant annet flere knekte tenner).

I retten ble Chimedza ikke anklaget for å ha deltatt på et offentlig møte uten politiets tillatelse, men for en annen anklage mot ham mens han fortsatt var Secretary General for ZINASU. Hva denne innebærer, er ikke klart. Andre studentpolitikere frykter også for sine liv, og de torde blant annet ikke besøke Chimedza verken på sykehuset eller i retten, av frykt for selv å bli arrestert.

Hvem er neste til å bli torturert?

Jeg har selv hørt Chimedza fortelle her i Norge at noe av det studentpolitikere i Zimbabwe må forberede seg på når de blir valgt, er arrest og tortur. Det gjorde inntrykk å høre det da, og enda mer nå som jeg vet han selv atter en gang er blitt utsatt for dette.

Nylig hadde jeg den ære og glede av å kunne møte en annen av ZINASUs representanter, som var på den internasjonale studentkonferansen ved UiTø. Han fortalte meg om Chimedza, og de overgrep han har vært utsatt for. Jeg så på studentpolitikeren fra Zimbabwe som var sammen med meg denne gangen, og håpet inderlig jeg ikke får samme nyheter om han i fremtiden.

Ikke kun høyere utdanning som er under press i Zimbabwe

I tillegg til å gjøre grep for å sikre at det kun er eliten (les: Mugabes allierte) som får tilgang til utdanning, og bekjempe studentorganisasjonene som kjemper sine rettigheter og andre menneskerettigheter, bruker Mugabe og hans allierte "rasismekortet" for det er det er verdt, både for å ramme de hvite og for å skjule sin egen misstyrt av landet. Enhver med kjennskap til Zimbabwes historie, kjenner til frigjøringskrigen og bakgrunnen for denne. De hvite i Zimbabwe viste dog etter frigjøringen initiativ til å være med å bygge opp en ny stat, samt at de var innstilt på at blant annet jorden måtte reformeres. Nå skal jeg ikke gå mer inn på denne problemstillingen her, men refererer til den som "bakteppe" for denne kronikken.

Nylig måtte rundt 30.000 barn i Zimbabwe holde seg hjemme fordi Ministry of Education hadde bestemt at 45 private skoler ikke fikk lov å starte opp som sedvanlig. Utdanningsministeren Chigwedere serverte propaganda, og sa han hadde stengt disse "racist schools" da de "throw Africans out simply by hiking their fees".

"Rasismekortet" brukes for å skjule de reelle problemene i landet

Hva utdanningsminister Chigwedere ikke sa noe om, er at 80% av de som går på private skoler i Zimbabwe, er svarte. Eller at omtrent samtlige av ministerbarna i Zimbabwe og barn av offentlige tjenestemenn går på private skoler (også dette svarte). Han kom heller ikke inn på at skolepengene

har økt på grunn av hyperinflasjon (som igjen bunner i Mugabes maktmisbruk). Som i så mange andre saker i Zimbabwe, er det så mye enklere å ikke ta opp hva problemene egentlig er, men heller bruke "rasismekortet".

De private skolene fikk deretter beskjed om å underskrive et "Certificate of Compliance" hvor de går med på en rekke reguleringer, bl.a. en massiv økning av skolepengene (Chigwedere hadde nettopp anklaget de private skolene for å ha høye skolepenger slik at svarte ikke kunne gå der...), samt at de vil bli overtatt av styresmaktene og nasjonalisert. Alt dette kommer i periode i Zimbabwe hvor inflasjonen ligger på rundt 600%, strømgregningen har økt med 400%, og samme uken som prisen på brød gikk opp med 50%.

30.000 barn ble altså fratatt sin rett til utdanning. Hundretusener av andre barn i Zimbabwe har uansett ikke råd til å gå på verken private eller offentlige skoler, og trekker på gata i stedet. Mange barn brukte å gå på skoler tilhørende de farmene hvor foreldrene jobbet, men pga. "jordreformene" i Zimbabwe, er ikke disse skolene i drift, og jordbruket i Zimbabwe ligger brakk. Det største problemet i Zimbabwe nå er mangel på mat! Selv om denne kronikken er et forsvar for retten til utdanning, sier det selv at det som er viktigst for folk, er at de har muligheten til å spise!

Vi som studenter og medmennesker MÅ bry oss!

Hvis vi ikke i det minste kan vise solidaritet og moralsk støtte, slik vi bl.a. gjorde i Studentstyret gjennom en støtteresolusjon til

Det som står på denne siden er et uttrykk for personlige standpunkt fra våre lesere og medarbeidere, og skal på ingen måte forveksles med Utopias offisielle retningslinjer.

ZINASU i 2002, har vi feilet vår viktigste og største sak som studenter og medmennesker.

Jeg vil oppfordre om at vi tar løfter vårt engasjement! SA og Amnesty International (bl.a. gjennom egne studentgrupper) gjør en god jobb for slike saker, men NSU må absolutt også kjempe sin besøkelsestid, gjerne gjennom å støtte opp om prosjekter internasjonale studentkonferanser men også gjennom aktivt å søke påvirke våre egne myndigheter standpunkter.

Solidaritet med studenter som undertrykkes i andre land bør og skal altså være helt i front for de saker vi kjemper for. Prosentandel av stipend og studiefinansiering, Ryssdal og debatten om kommersialisering av campus er selvsagt viktig, et hovedfokus for oss, ja. Men det blir så forsvinnende lite viktig sett i forhold til saker som dette. Mange tilbakemeldinger tilsier det at vi bryr oss, er en gedige moralsk støtte. Vi kan nok ikke direkte få Mugabes makt til å svinne, men ved å støtte de som kjemper for studenters rettigheter og menneskerettigheter på sådan, har vi passert den viktigste eksamen vi kan bli stilt overfor.

En siste oppfordring til studenter er: reis ut. Se verden med selvsyn, og jeg kan love at du vil få en aha-opplevelse. Benytt anledningen du har på dette for eksempel gjennom studiene, og søk gjerne nye land og kontinenter du ikke har vært i før. Dette er en unik mulighet du har nå! Og hvis dette bidrar til økt kontakt, forståelse og solidaritet over landegrensene har virkelig høyere utdanning nådd et av sine største mål.

Du får studielånet raskere hvis du bruker nettsøknaden!

Lånekassen

Søk stipend og lån på www.lanekassen.no fra slutten av mai.

Memento mori s. 12-14

Hole in one. s 8-9

Toalettguide s. 10-11

Geriljafilm på UiTø s. 6

Hva skjer?

Eivind lurer...

Er det arrangementer du vil ha med på Nord-Norgebanen?

Mail: kultur@utropia.no

konsserter

Fredag 21.05

Jardar Johansen synger Beatles

Rica hall, 21:00. Gospelsjefen og covermannen er drøy nok til å gjøre det som de fleste vel kanskje ville betegnet som den ultimate klisje, men han drar det nok i land, ringreven.

2-3 Rusne Herrer

Nøden, 22:00. Dansekveld.

Søndag 23.05

Elias Jung

Circa, 21:00. Nysignet artist i Guano Recordings. Har spilt alene før, men nå kommer han tilbake med fullt band. Fikk god kritikk for sitt sang og skrivnings prosjekt forrige gang han spilte på circa.

Onsdag 26.05

Dead moon

Blå rock, 22:00. Skranglegarasjrock-konger og en dronning i særklasse. Kanskje livebandet med stor "the"? Et kultband av store dimensjoner. Dette må alle få med seg.

Torsdag 27.05

Kammerorkesterkonsert

Et eller annet sted, 19:30. Fiolinisten Lars

Erik ter Jung gnikker blant andre Grieg.

Minus Maja

Kaos, 22:00. Ojsann! Dette bandet er det lenge siden vi har hørt noe fra; ja det var nesten så vi hadde glemt dem. Men her er de tilbake, og skal overraske oss med sprudlende musikk.

Fredag 28.05.

Rockbattle, Alta vs. Tromsø

Driv, 21:00. Fire band fra Alta og Tromsø skal herje scena på Driv, og skal kjøre en gla' vold session av det gamle gode slaget, med blod, ild, gitarknusing og generell dårlig oppførsel, håper vi. Heia den som vinner, bukka full av kvinner.

Lørdag 29.05

Tromsø Brass

Driv, 18:00.

Lørdag 05.06

Vikingarna

Polarsenteret, 20:00. Avskjedsturne med Skandinavias beste danseband. Dette blir fantastisk. Et av klodens mest progressive og nyskapende orkestre ever. Det vil gjøre vondt når denne dagen er over.

Fredag 11.06.

Aljonushka - Russisk suite

Et eller annet sted, 19:30. Henning Sommero er blant komponistene til denne sommerkonserten.

Mandag 28.06

Idol-konsert

Alfheim, 20:00. Endelig kommer superstjernene til byen for å lire "det" av seg. Dette blir sannsynligvis sommerens største kulturbegivenhet, så kjenn din besøkelsestid. Større talenter innen faget sang har vel verden sjelden sett. (host hark) For å si det sånn; Be there or be square.

Onsdag 14.07 - Søndag 18.07

Riddu Riddu

Mann dalen. Kåfjords årlige høydepunkt. Urfolksfestivalen henter inn spennende musikk fra hele globen, både i tradisjonelle og mer eksperimentelle former. En fantastisk festival sier alle som har vært der, og her skal det ikke mangle på spennende innslag og happenings. Kunstutstillinger, musikk og annen kultur. Årets headlinere er: Drum Drum fra Papua Ny Guinea, Tyva Kyzy fra Tuva, Niko Valkeapää fra Sapmi og Taima fra Canada. Som ikke det skulle være nok, har både Turdus Musicus og Hangface sneket seg med på programmet.

Fredag 23.07 - Lørdag 24.07

Buktafestivalen

Telegrafbukta. Den nye festivalsatsningen, som har som målsetning å opparbeide seg et stort navn etter hvert. De begynner i hvert fall friskt, med kjente navn som Madrugada, Ricochets, Sondre Lerche, Lites og Span. Sistnevnte har tidligere

vist at de har gode låter i bøtter og span, Sondre er litt av en sangfugl, men Lites vet vi Lite om, bare at de er nord kalotten kuleste band. I tillegg kommer visstnok de lokale heltene i Hangface tilbake fra L.A. for å underholde her også. De er vist overalt denne sommeren.

Torsdag 26.08 - Lørdag 28.08

Insomnia Festivalen

Driv. En herlig elektronikafestival som på mange måter setter en verdig strek for sommerferien. Årets band og artister inkluderer for eksempel Fenomenom, Parliavox, Future Prophesies, DJ Instance, DJ Teebee, Biosphere, Kolar Goi, AM and the UV.

Fredag 27.08 - Lørdag 28.08

Vørterølfestivalen

Petersborggata 7a. Tromsø Inter-Arktiske-Ishavs Vørterølfestival (VØF) arrangeres for fjerde gang. Et variert program med forholdsvis unge band, og andre utspekulerte innslag. For første gang arrangeres det over to dager. Årets headliner er Den Gyldne Mynt fra Kirkenes, backet opp av blant andre Kakafonia, We Can't Play og Marzi Pääts. Noen kulinariske opplevelser der hovedingrediensen er det fantastiske og anvendelige brygget vørterøl, blir også demonstrert. Et absolutt høydepunkt i Tromsøs mangfoldige festivalflora.

film

Fredag 21.05

The Prince and Me

Romantisk liten sak om hva som kunne ha skjedd om en vanlig amerikansk jente møter en dansk prins.

Bokhandleren

Jamil er en ung mann som etter en konflikt med familien vender hjem for å jobbe i en bokhandel.

Fredag 28.05

The Day After Tomorrow

Katastrofefilmen med en handling som av klimaforskerne ikke blir regnet som sannsynlig, men det bryr vi oss fint lite om.

Operasjon Mjau

Tibbe møter en katt som er forvandlet til menneske, og finner ut at kattejungeltelegrafan visstnok er en

aldeles utmerket måte å få fatt i siste nytt.

Fredag 04.06

Gothika

Halle Berry blir stengt inne på mentalinstitusjon etter at hun visstnok har begått et mord hun ikke husker noe av. Og hun som er kriminalpsykiatiker og alt. Det må vel være noen ugler i potetmosen her...

Fredag 11.06

Harry Potter og fangen fra Azkaban

Hurra! Dette har vi gledet oss til lenge, og kjennerne sier at boka er den beste også. For unger sier du? Gå hjem og vogg da, så kan vi diskutere etterpå hvem som hadde mest gøy.

diverse

Torsdag 20.05

TIL vs. Molde

Alfheim, 18:00. Årets seriemester(?) mot Møringene. Flere kamper følger utover i sesongen, faktisk.

Tirsdag 01.06 - Mandag 07.06

Eventyrfestivalen

Hva eller hvem dette er, vites ikke. Men det kan du finne ut selv.

Fredag 04.06

Carte Blanche

Kulturhuset, 19:30. Danseforestilling som kalles Minus 2/dans

Lørdag 19.06

Roregatta

Torghuken, Sentrum 10:30. Tradisjonell kostymeregatta. 6 mann og styrmann.

Tirsdag 13.07

Peer Gynt

Meieriscenen, 19:30. Premiere

på storsatsningen til Nordnorsk Scenekompani. Med blant andre Eirik Junge Eliassen, Anneli Drecker, Nils Utsi, Guri Johnson og Lars Andreas Larssen. Går til og med søndag 18.

Fredag 30.07 - Lørdag 31.07

Havfiskefestival

Sommarøy. Nattfiske i midnattsol. Skal tro om mollen Jardar og draugen skygger unna, eller om storgjedda har forvillet seg ut i atlantern.

Onsdag 25.08 - Søndag 29.08

Ølfestivalen

Strandtorget. Se voksne mennesker gå på bajsfylla. Svært øltelt og masse drikke. Artister underholder på beste vis og det drikkes øl til folk stuper. Ølservering til øltørste vil også forekomme.

i DVD-spilleren

sjøsprøyt

Gangs of New York
(2002)

Ok, så jeg skal innrømme at jeg sovnet og ikke fikk med meg slutten. – Denne filmen er så blodig at den mister all troverdighet, tenkte jeg og forsvant inn i drømmeland. Men min kjære holdt seg våken og oppdaget at i tillegg til selve filmen inneholdt DVDen en Discovery-dokumentar. Og det er faktisk sant at de fløy rundt å slaktet hverandre med murstein og kjøttøks og hang hverandre opp i lyktestolpene, akkurat som i filmen. Nesten hele handlingen bygger på historiske fakta. Et lite stykke pensum i amerikansk historie, med andre ord.

G.B.D.

Magnolia
(1999)

I dette skjebnedramaet møter vi ti personer, og deres historier er heklet sammen på finurlig vis. Stemningen preges av uforløste og innestengte følelser som bunner i relasjoner mellom personene og deres nærmeste. Høres dette langtekkelig kjedelig ut? Da kan jeg si så mye som at realismen får en brå vending da det bokstavelig talt begynner å regne padder. Men om du vil se filmen, skal du få noe helt annet å bryne deg på: Hvem er egentlig den lille gutten i gata (rapperen)? – Er det kanskje han som trekker i alle trådene?

L.M.H.

nett-tipset

Porno-kylling

Noen med altfor mye tid til overs har tydeligvis skjont at menn

kledd i kyllingdrakt er morsomt, og har gjort Bård Tufte's kyllingstunt om til et interaktivt leketøy. Resultatet på www.subserviantchicken.com er en totalt meningsløs "kylling-generator", hvor du ved enkle tastetrykk kan få en tulling i kyllingdrakt til å gjøre de utroligste ting. Kreaturet kan visstnok utføre ca 500 bevegelser, for eksempel kan du prøve kommandoer som "die", "fly", "moonwalk" eller "throw up". Oppfinnelsen, som ved første øyekast er ganske festlig, er selvsagt i absurd og kjedelig lengden. Og hvem andre enn Burger King er det som står bak? Kyllingmannen er en del av ny ironisk reklamekampanje for å knekke McDonald's imperium. Idiotisk, men verdt en kikk.

Ukas Bush

"If we don't succeed, we run the risk of failure."

– George W. Bush, Jr

Glættis er lættis

Konsert Trioen Dead Moon består av Fred og "Toody" Cole, samt trommeslager Andrew Loomis. De er rett og slett en gjeng gæmliser som har mer rock-cred enn de fleste kan drømme om. Gitarist Freds liste over tidligere band strekker seg helt tilbake til 60-tallet, og er lite annet enn imponerende. En god samling med plater har de også gitt ut, den første i 1988. Men det er først og fremst live at bandet er kjent for å gjøre magiske triks, blant annet har de en spesiell evne til å spille rockemusikk, og da kan det vel neppe gå veldig galt. Dette handler nemlig om autensitet, skal vi tro presseskrivet til Egon Holstad: "Dette er faen meg selve antitesen til glatt, kalkulert og kjønnsløst tullball som det f.eks. Span, the Vines og andre ubetydelige glættiser bedriver".

DEAD MOON: Uforfalsket rock på Blå Rock, 26. mai.

At mang en entusiast har omtalt de som et av verdens beste live-band, demper heller ikke forventningene. "Hadde det eksistert en gud, ville jeg takket han/henne for at dette bandet finnes", mener Egon Holstad, og det gjør det jo Med andre ord gode grunner til å løse billett.

Rock Battle

Konsert 28. Mai skal kanonene brake løs på Driv, da fremadstormende band fra byene Tromsø og Alta møtes til oppgjør. Rockes skal det, og en gang for alle skal de bevise at Nord Norge sitter på en kruttønne av potensielle stjerner. En av de lokale deltakerne har allerede gjort seg bemerket, og vi er spent på hva vi har i vente.

Rølp & Riot skal snart til landsfinalen i UKM, og regner med at det blir en hit for deres vedkommende. De er en munter gjeng med unge glade gutter, og store ambisjoner.

Punkrockbandet gleder seg selvsagt til å få vist seg frem, og satser på å gjøre det enkelt, men effektivt. – Vi skal ned dit å spille konsert, for å bli store, skryter gitarist Johan Markus Johansen. – Vi slipper oss løs på scenen, og kjører helt enkle låter, eller "verk" som vi liker å kalle det. Det er snakk om rett frem rock'n roll.

Og på Driv?

– Det blir den beste konserten ever. Kjempebra og koselig, en slags fight mellom Tromsø og Alta som skal avgjøre hvem som er best.

ANDREAS MYRVOLD

Kjære late student

Hva er problemet ditt?

Hvorfor orker du ikke engasjere deg i utenomfaglige aktiviteter? Feks UKA 2005, som nå gjennomgår en krise fordi ingen gidder å sitte i styret. Kan du forestille deg hvor flaut det var å komme 20 minutter for sent til det andre oppstartmøtet på Driv, hvor styret skulle nedsettes og visjoner utformes, for å oppdage at ingen møtte opp? Bortsett fra en forsmådd og pinlig berørt Samfunnet-president, som med skjelvende stemme la skylda på Cristin Klemet.

Du skjønner det sikkert ikke, dum som du er, at frivillig innsats må til, skal utenomfaglige aktiviteter og tilbud, som Driv, UKA, Samfunnet og Utopia opprettholdes. Frivillig innsats og engasjement har i alle tider vært selve ryggraden i studentlivet. Når dette dør, dør også alle velferdstilbudene du tar for gitt, og som du attpåil er frekk nok til å klage over.

Men dette driter du i, kjære student. Du driter i at engasjement har en verdi i seg selv. At arbeidsgivere ser på frivillig organisasjonserfaring som et pluss, nettopp fordi det viser engasjement. At du skiller deg ut fra mengden av late, grå mus, som følger strømmen, som lar seg kverne gjennom et ferdig tilrettelagt studieløp med vekt på effektivitet og vekttallsproduksjon. Du driter i at hvis CV'en dokumenterer innsats, stiller du foran andre i køen. Greit nok. Hvis du vil bli en taper.

Du kan sutre over Klemet, kvalitetsreformen og tøffere tak i studiehverdagen. Men bruk det ikke som argument for å droppe engasjementet. Da ler jeg av deg. Fortell meg heller at studentorganisasjonene er elendige på å gjøre frivillig innsats attraktivt. Da er jeg med. Da kan vi snakke. For dette stemmer 100 prosent.

Så hva kan bedres? Frynsegoder er selvsagt avgjørende. Og det holder ikke med grilltur og slappe løfter om at dette blir veldig sosialt. Det må kraftigere lut til. Billig øl og gratis inngang, er vel og bra. Vekttall, økonomisk kompensasjon eller såkalt diploma supplement, altså en attest fra universitetet eller høyskolen på at du har vært aktiv i studentaktiviteter, kunne også vært noe.

Men det er ikke nok.

Det må gå gjetord om det frivillige arbeidet. Det må gjøres eksklusivt og mytisk, som på Studentersamfundet i Trondheim. Norges beste studentmiljø fins nettopp i dette store, røde huset, hvor alle studentorganisasjonene har base. Her nærmest kappes folk om være frivillig. De føler de er del av noe helt unikt, noe eksklusivt, med stor sosial gevinst. Dette makter ikke Tromsø vise til. Trist som faen. Men sant.

Jeg tror nøkkelen ligger i Driv. Huset på brygga har et enormt potensial som dessverre ikke utnyttes i dag. Hvorfor ikke samle alle studentorganisasjoner på Driv? Hvorfor ikke skape en arena hvor folk trekker i samme retning, hvor målet er å lage best mulig miljø for alle studenter? Og samtidig ha det jævlige fett!

Dette er den ideelle løsning. Men vi må som kjent ta utgangspunkt i det reelle, som riktignok suger, men som i Tromsø har alle forutsetninger for å bli bedre.

Og her er det du kommer inn, kjære late student. Du som tror studentlivet begrenser seg til kaffepausene på UB og 39 kroner ølet på Driv. Fremtiden ligger i dine hender. Og nettopp derfor er jeg pessimist.

Men det er lov å håpe. Du kan gjøre mine påstander til skamme. Hvis du vil. Hvis du tør. Hvis du har baller nok.

Det er ingen skam å være CV-rytter!

EIVIND B

Ukas Homer

– I've always wondered if there was a God. And now I know there is – and it's me!

– Homer Simpson

tegneserien - Linn Iril Hjelseth

Urfolkskunst

– Mellom tradisjon og modernitet

Inuittisk grafikk og samisk kunst

Nordnorsk Kunstmuseum
2.mai – 13.juni/ mai - september

LINDA WIECHETEK

lindawie@gmx.de

kunstutstilling Nordnorsk Kunstmuseum viser utstillinga til en inuittisk kunstnergruppe, som holder til i Holman på nord-vestkysten av Canada, der avstandene er store. Kunstneren Peter Palvik brukte 2 dager for å komme seg til åpninga i Winnipeg (like mye tid som man trenger for å reise fra Winnipeg til Tromsø). Kunstnerkollektivet Holman ble oppretta i 1961 som tiltak for å redusere arbeidsledighet blant inuittene.

Teknikkene er svært forskjellige. Man finner alt fra kulepenn- og tusjtegninger til mer avanserte kombinasjoner av trykk- og selskinn-sjablonteknikker. Den eldste teknikken er steintrykk, som ellers bare var kjent i gamle Kina.

Ofta oppdager man små historier i bildene når man ser litt nøye på dem. Det finnes kjente motiver: mareritt eller to menn som krangler om ei dame, men også mer kulturspesifikke motiver som får oss til å skjønne at det her dreier seg om en kultur, som er ganske forskjellig fra vår egen. Bildene er opptatte av hverdagen. Det vises redskaper, dyr og næringsteknikker. Sjølve gruppelogoen "olo" er et redskap for å garve skinn. Man skjønner at Holman må være et ganske isolert sted og blir nesten forundra over Mary K. Okheenas bilde med snøscooter og helikopter: *Supplies Brought At Last*. En mannlig eller kvinnelig sjaman med nebbhatt og mus på spissen er også et hyppig motiv. Noe av det artigste er vel bildene om folkeeventyr, om snøuglen Ukpiq som var forelsket i fjellrypa Aquilgieq og drepte hennes ektemann, eller om den døde sjamankona som fulgte ektemannen i uglens kropp. De fleste bildene er stiliserte og i sterke farger. Men vi finner også en abstrahert virvelstorm og Peter Palviks veldig naturalistiske bilder.

Til tross for teknisk variasjon blir det tydelig at kunstnere i Holman gruppa blir inspirerte av hverandre. Den samiske utstillinga derimot er utrolig variert, og kunstnerne ikke nødvendigvis opptatt av samiske motiver. Utstillinga begynner med tresnittene til den første samiske kunstneren John Savio (1902-1938) og Ivar Jåks (f. 1932), men allerede her er det et skille mellom tradisjonelle motiver fra reindrift og Jåks provokative erotiske bilder og dødsvisjoner.

Utover det finner man alt fra samisk duodji, tekstil, skulptur, fotografi og maleri. Åpenlyst er spenninga mellom tradisjonen og det moderne, noe enhver kunstner finner sin egen løsning på.

Utstillingene inspirerer til kontrastiv betraktning.

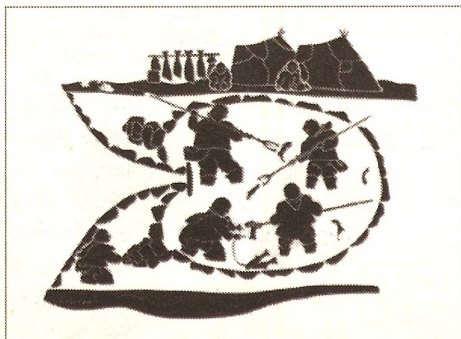

Alle foto LINDA WIECHTEK

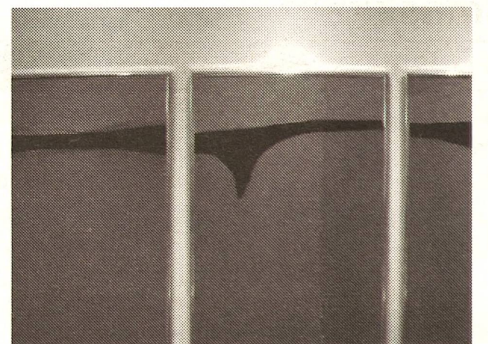
STANLEY ELONGNAK KLENGENBERG: "Cold and hungry"

ENHVER JEGERS DRØM: (Mab el Nigujok: "It's not hard")

FANGSTMETODER: (Victor Ekootak: "River fishing")

Intensivt rødt av samiske Synnøve Persen

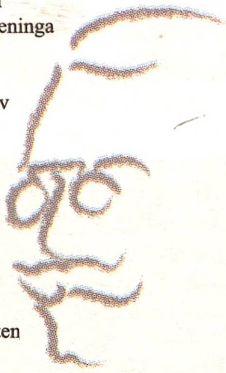
SAMISK DUODJI: Rypa sjarmerer også som kopp

Manøvers Meningsløse Malerier

Ukas Hamsun

Ukas Hamsun er presentert i samarbeid med Hamsun-foreninga og andstrykere.

Men han var et dyr, jeg blev å makeløst kjær i ham, han var stor og vennlig. Han spiste visst rennose blandt, for hans ånde luffet som hos en renokse. Det var nogen vildtsmak av hans ånde. Jeg husker nu at han var kjær i mig også. En gang kom han med skjorten åpen og han var tykt lodden på brystet. Det var som en eng i lægge sig i! tænkte jeg, for jeg var så ung. Jeg kysset ham nogen ganger, det er så det jeg vet at jeg aldrig har oplevet noget lignende."

ukas bilde

DAMER MED SKJEGG: Frisørinja på Breivika Videregående skole presenterer sommerens hårmote for dristige studiner. Hår er tingen. Og gjerne skjegg. Det er jo så godt å krafse i.

foto THOMAS METZ

5 i tidsmaskinen

Tekst og Foto ØRJAN VØLLESTAD

Hvor gammel ville du helst vært akkurat nå? Og hvorfor?

Trygve Kikut (23), Arkeologi
– Jeg liker alderen min som den er. Kunne ikke vært noe annet akkurat nå. Jeg er veldig fornøyd med alderen min.

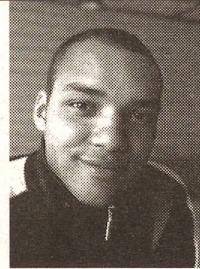
Åse Kristine Mikalsen (24), Biologi
– Min alder liker jeg akkurat som den er, kunne ikke vært i noen annen alder. Jeg trives veldig godt med de årene jeg har levd til nå.

Paul Johe (26), Informatikk
– Being 26 feels like the responsibilities are catching up, compared to being 23, when it is still more time to waste.

Ane Therese Dylid (24), potensielt barnehagebarn?
– To år. Da tenker en ikke så mye, heller ingen eksamener å plages med, eller andre seriøse dagligdagse ting.

Francis N. Jørgensen (23), Sosialantropologi
– Veldig fornøyd med å være 23 år, i min beste alder. Prøver å leve etter mottoet: "Tiden går ikke, men kommer til deg" (men av og til kommer den veldig fort).

Ab Via

Datatrøbbel

Ab Via konstaterer at Word på UiTø's datalaber ikke godkjenner begrepet "Vegard Stokland". Programmet avviser navnet til studentstyrelederen med rød strek. Derimot går det helt fint å skrive "Krekar Stokkand".

– Vi liker ikke Studentstyret, humrer husets IT-sjef i en kommentar.

Det gjør ikke Ab Via heller, men sender likevel en grandis til Arbeidsutvalget som trøst.

Utopia om 1 år

Studentstyret har valgt å kassere den trafikkfarlige "studentbilen" sin, til fordel for nye Mitsubishi Grandis.

– Vi ville ha en bil som matcher matvanene våre, smatter en himmelhenrykt AU-høvding Veldigrar Brakkvann.

Mitsubishi Grandis er for de uopplyste årets testvinner på bilfronten, og Fædrelandsvennen skriver blant annet: "Navnelikheten med den norske folkepizzaen er slående, men Grandis er definitivt ingen pizza-bil. Derimot er den en virkelig stor familiebil med plass til det meste og litt til."

Studentpolitikkerne, som kanskje best beskrives som en stor og lykkelig familie, har med andre ord funnet drømmebilen.

Utopia om 5 år

Samordna opptak melder om rekordmange søkere til det nye masterstudiet "Studentpolitikk: Liv, lære og Machiavelli" på UiTø. Fra bunnoteringen i fjor på null søkere, har det i år kommet én søknad.

– Det er en oppgang på 100 prosent, noe vi sier oss godt fornøyd med, gliser studentstyreleder Rølpe Rømmerud. Det var han som søkte.

Utopia om 500 år

TSI har omsider, etter 253 års lobbyvirksomhet i studentstyret, fått innvilget penger til å kjøpe et (russiskprodusert) romfartøy for å frakte eventyrkåte utvekslingsstudenter til Jupiter.

– Et lite steg for mennesket – et stort steg for studentstyret! triumferer Arbeidsutvalget, og tar selvsagt hele æren.

Utopia om 30 dager

Utopias overarbeidede, utskjelte og livstrøtte redaksjon ligger i strandkanten på Costa del Sol og nipper til paraplydrikk, etter å innvilget seg en, etter egen mening, svært velfortjent måneds ferie. På studentstyrets regning. Selvsagt.

Ab Via logger herved av, og ønsker alle studenter, også studentstyret, en aldeles strålende sommer :)

Geriljafilm på sko

Høydeskrekk stopper ikke Christian Grevstad fra å spille inn actionfilm på taket av universitetet. Med på rollelista er bla. Herman Kristoffersen og Rina Johnsen, kjent fra *Hotel Cæsar*.

SIAN C. O'HARA

sian@utopia.no

To personer har blind-date. Den ene blir avvist og går amok. Etter en heseblesende jakt gjennom Tromsøs underverden, ender paret opp på taket av Universitetet, hvor det er flere overraskelser i vente.

Slik løper plottet i kortfilmen *Stalker*, innspilt på nullbudsjett i løpet av ei hektisk helg i april. Kanskje ikke et nytt tema, men det var heller ikke meningen.

Rå energi

– Jeg ville lage en film med rå energi, sier regissør og filmstudent Christian Grevstad (26).

– Blind-daten fra helvete er basert på improvisert dialog og danner utgangspunkt for å skape heftige forfølgelsesscener. Med *Stalker*, som langt på vei er en thriller, ville jeg utforske visuelle ideer. Krysset med kreativ entusiasme fra unge mennesker som har lyst til å gjøre noe spesielt, håper jeg filmen sparker hardt fra seg.

Flyr høyt

Grevstad håper valget av universitetstaket som location for filmens klimaks, skal bidra til dette.

– Jeg ville ha noe slående visuelt som

DIRECTORS CUT: Filmstudent og regissør Christian Grevstad (26) viser hvordan et effektivt kvelertak skal utføres under innspillingen av kortfilmen *Stalker*.

Alle foto EIVIND BIERING-STRAND

bakteppe. Kampscener høyt over bakken, med Tromsdalstinden som bakgrunn. Det var et panorama, noe av det beste vi kunne fått, uansett budsjett, mener filmstudenten.

Han slet imidlertid selv med høydeskrekk, mens skuespillerne fløy over taket, 35 meter over bakken.

– Noe må man ofre. Men jeg overlot til andre å filme de mest halsbrekkende sekvensene, gliser han.

Andre locations i kortfilmen, er kafé Sofaputa og den mørke parkeringstunnelen bak Fokus kino.

– Gode locations er avgjørende i fiksjonsfilm. De har stor betydning for hvordan forløpet i en scene utvikler seg. Dessverre er dette aspektet undervurdert i norsk film, hevder han.

Kjente fjes

Skuespillerne i *Stalker* ble plukket fra Universitetet og dramalinjen på Høgskolen. Etter 10 auditions var hovedrollene klar. Rina Johnsen, kanskje bedre kjent som *Andrine* i *Hotel Cæsar*, spiller forfulgt kvinne i nød, mens Tor

Erik Fredriksen, en litt kjekkere variant av Kristoffer Joner, spiller psykopat.

– Begge gjorde en glimrende jobb, skryter Grevstad, som også fikk med seg selveste ordføreren på laget.

– Hermann Kristoffersen har en rolle i filmen, bekrefter han. – Etter litt overtalelseskunst ble han med. Han var veldig gem.

Geriljafilm

Christian Grevstad jobber for øyeblikket med masteroppgaven på visuelle

Staket

FINALE: Skuspillerne Rina Johnsen, kjent fra Hotel Cæsar, og Tor Erik Fredriksen slåss for livet på taket til Universitetet. Heldigvis bare på film.

kulturstudier i Tromsø, en dokumentarfilm om politiet i Bergen og omegn. Men i framtida vil han helst jobbe med fiksjonsfilm.

– Det er utfordrende og forbannet gøy, sier han, og forklarer hvordan *Stalker* ble filmet etter ”gerilja-prinsippet”:
– Folk har en barriere mot å lage film i Norge. Fordi det er ressurskrevende, stopper prosjektene på idéstadiet. Men hvorfor ikke bare gå ut i gatene og gjøre noe, akkurat som Jean-Luc Godard og Brian de Palma gjorde på 60-tallet? De eide ikke ressurser, men torde improvisere. De var kreative, entusiastiske og hadde genuin interesse for film. Og de skapte sekvenser folk studerer den dag i dag.
– Sånn bør det være. Du får kanskje ikke

en perfekt film. Men det du kan få, er rå energi. Og det tror jeg vi klarte, sier Grevstad, som selv brukte rullestol for å sette opp enkle trackingshots.

TIFF neste?

Stalker er nå i klippefasen, den mest tidkrevende delen av filmprosessen. Etter planen skal kortfilmen være ferdig til høsten. Da skal den testes mot publikum.

– Først og fremst er filmen peilet inn mot festivalpublikummet. TIFF er selvsagt et mål vi strekker oss mot, men andre festivaler er også aktuelle, avslutter Christian Grevstad.

Vil ha filmvitenskap på UiTø

Filmmiljøet i Tromsø savner akademisk filmkompetanse i byen der man skryter av å være best.

EIVIND B. STRAND

kultur@utropia.no

Kulturbyen Tromsø blomstrer av ildsjeler, kreativitet og filminteressert ungdom. Her fins Tromsø Internasjonale Filmfestival (TIFF), Nordisk Ungdomsfilmfestival (NUFF) og ikke minst kreativitetskatalysatoren TVITBIT. Og snart er det beste og mest avanserte kinoanlegget i Norge på plass i byen.

Men her fins ikke filmvitenskap.

Hvorfor ikke? spør det nye styret i Tromsø Filmklubb, som hovedsakelig består av studenter.

Paradoks

– Det er et paradoks at universitetet, som er storsponsor for TIFF, ikke er interessert i film selv, mener Tale Halsør, leder i filmklubben. Hun savner akademisk kompetanse bak det kreative arbeidet som gjøres i byen.

– Tromsø elsker jo å kalle seg ”filmbyen”.

– Innslag med filmhistorie og en akademisk kontekst ville satt en fin ramme rundt det hele, mener Otte.

Også NUFF og miljøet på TVIBIT har tro på å knytte samarbeidsbånd til universitetet gjennom et eget filmfag. – En egen filmutdanning ville vært et fint supplement til alt det kreative som skjer rundt film i byen. Den kunne vært et fundament for de praktiske retningene vi har på TVIBIT, med manus, regi og produksjon, mener prosjektleder for NUFF, Hermann Greuel.

– Filmvitenskap ville løftet hele nivået på film i Nord-Norge. Folk ville ikke lenger hatt behov for å dra sørover for utvikle seg. Kanskje vi hadde blitt flinkere, spør han.

Ressurser avgjør

Selv om Dekan Erik H. Egeberg på Hum. Fak. er positiv til filmvitenskap, tviler han på at faget blir etablert i den nærmeste framtid.

– Det er avgjort interessant. Hvert nytt

SAVNER FILMFAG: Tale Halsør og Marit Balstad i Tromsø Filmklubb vil ha filmvitenskap på UiTø, og får støtte fra byens filmmiljø.

Men bak alt skrytet ser vi null vilje til å skape et fagmiljø for de som vil drive interessen et steg videre, sier hun, og fortsetter:

– Filmvitenskap på UiTø ville ikke bare økt statusen og interessen for film i byen, det ville også økt statusen til universitetet.

Samlet filmmiljø

Hele filmmiljøet i Tromsø stiller seg bak filmklubbens ønske.

– TIFF har drømt om dette lenge. Vi tror et velutviklet fagmiljø er en forutsetning for å utvikle oss videre. Filmfestivalen ville dratt stor nytte av et slikt fag hele året, sier Martha Otte, konstituert leder for TIFF.

Det ærverdige Verdenstatret skal som kjent overtas av TIFF i 2005. Målet er å vise film i en helt annen setting, med cinematek og filmer fra filmklubben. Det skal bli en kulturkino.

fag vil være en styrke for fakultetet, men vi kjemper allerede en kamp med de rammebetingelsene vi har. Filmvitenskap, som foruten stillinger og utstyr, krever spesialbygde lokaler, er avhengig av en god del friske penger fra staten. Her er ikke signalene de beste, sier han.

– Ta initiativ

Hum. Fak. arbeider for tiden med den nye strategiplanen for fakultetet, hvor blant annet nye fag vurderes. Filmvitenskap er ikke med.

– Hvis det fins miljøer og folk som er interessert, oppfordrer jeg dem til å vise initiativ. Send forslag, ta kontakt, vis interesse. Det er mye bedre om anslaget kommer utenfra. At vi kan dokumentere at dette er noe folk snakker om. Da har vi noe å slå i bordet med, ovenfor departementet, avslutter Egeberg.

UTROPIA TESTER HELSEBRINGENDE
AKTIVITETER: GOLF

Kontroll på kølla

EIVIND B. STRAND

kultur@utropia.no

Testpanel: RICARDO, GALA,
PINGVILD, ANDREAS M.

Men lett er det ikke. Utopias utsendte var ikke en gang i nærheten. Kanskje ikke så rart, ettersom vi trakterte køllene som fulle sjømenn. Golf, som tilsynelatende virker banalt på TV, viste seg å være en smule mer komplisert i virkeligheten. Men desto mer gøy!

ARKTISK IDYLL Verdens nordligste 18-hulls golfbane ligger i Tromsø. Idyllisk plassert på Breivikeidet, 35 minutter fra sentrum, omgitt av de snøklede Lyngsalpene, ligger den perfekte setting for å golfe under midnattsola. Anlegget, som åpnet i 2002, har riktignok ikke alligatorer i vanddammene som golfbanene i Florida, men byr på en rekke andre fasiliteter. Her finner du, i tillegg til hovedbanen en par 3-bane

over 9 hull, øvingsområder og driving range, samt klubbhus med kafé. Fra 20. mai til begynnelsen av oktober er banene døgnåpne. Og nå frir golfklubben til studentene.

KUTTER PRISENE – Studentene i Tromsø har til nå ikke hatt noe spesielt opplegg for golf. Det vil vi gjøre noe med, sier Arne Munch-Ellingsen. Han sitter i hovedstyret til TSI (Tromsø-studentenes Idrettslag) og er leder i nyopprettede TSI golf, som nylig inngikk samarbeidsavtale med Tromsø golfklubb. Målsetningen er at minst 10 studenter skal tegne medlemskap kommende sesong.

Foreløpig er studentprisene omtrent halvparten av de ordinære. Dette betyr 1500,- for årskontingent (ordinær pris 3300,-) og 150,- i greenfee (baneleie, koster normalt 275,-), men TSI har håp om å presse de ned ytterligere. I tillegg kommer *Grønt kort-kurset*, som blir gratis (normalt 2000,-). Du slipper nemlig ikke inn på banen uten. Det har blant annet med sikkerhet å gjøre.

DRØMMEN: Knall blå himmel og grønne plener. Sånn kan det se ut en vakker sommerdag.

– Golfballens utgangshastighet kan ligge opp mot 200 km/t. Blir du truffet, kan det være fare for liv og helse, forklarer Munch-Ellingsen

– Hvert år dør flere personer på golfbaner rundt om i verden. Det skyldes riktignok lynnedslag for det meste, men vi vil jo være på den sikre side. I Tromsø har likevel noe slikt aldri skjedd, beroliger han.

TSI håper etter hvert å kunne disponere eget utstyr for utleie. Skal du kjøpe selv, får du greit nybegynnerutstyr for ca 2 000 kroner (14 køller + bag).

For de studentene som likevel ønsker å trene intensivt, vil TSI åpne et eget treningsfelt på Holt (på Tromsøya, sør for Åsgård). Her kan medlemmene av TSI

golf boltre seg på egen driving range for å finpusse ferdighetene sine. Så se opp Tiger Woods!

HARD CASH Enkelte av Utopias utsendte har notert seg at pengene flyter i denne sporten, og legger ikke skjul på at det frister å dumpe studiene til fordel for en golfkarriere.

– Glem det, mener Munch-Ellingsen.
– Proffene er i en helt annen verden. De har brukt enormt med tid på å utvikle strategi, taktikk, styrke og finmotoriske ferdigheter. Tiger Woods, verdens beste spiller, begynte å spille som treåring. Senere kan du nesten ikke starte, skal du ha håp om å nærme deg nivået til proffene.
– Jeg har allerede startet opplæring av

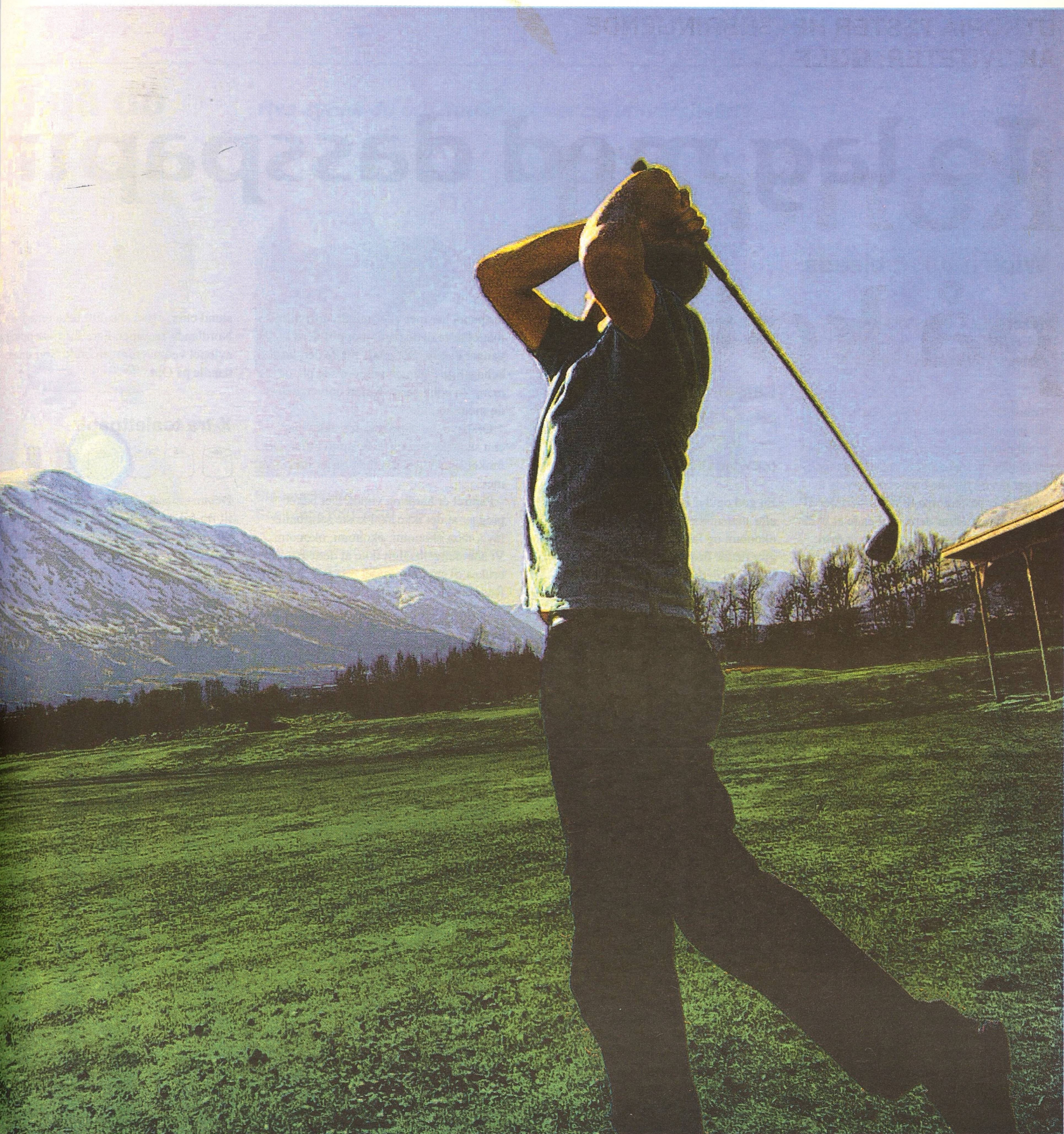

Foto EIVIND BIERING-STRAND (Bildet er veldig manipulert)

ungene mine, legger han lattermildt til.

HOLE IN ONE I Skottland, hvor sporten oppsto, driver alle med golf. Der er det like naturlig å spille golf som det er for oss å gå på ski. Arne Munch-Ellingsen debuterte selv for knapt to år siden. Om dagen jobber han på doktorgraden i informatikk. Og om kvelden spiller han golf.

– Jeg har jaktet i en årrekke. Det å gå rundt med kølla minner om å gå rundt med hagle. Du jakter på et godt slag. Jeg tror golf appellerer til jaktinstinktet, ler han, men innrømmer at han fortsatt jakter på det perfekte slaget

– Flaks har lite med golf å gjøre. Du kan ha et godt slag her og der, men på 18

hull jevner det seg ut. Ingen har flaks 4-5 timer i strekk. En proff stiller seg ofte i bedre posisjoner til å gjøre Hole in One. Ingen har forløpig gjort det kunststykket i Tromsø.

Skulle du mot formodning klare det, blir det heder og ære, diplom og plakett i klubbhuset.

– Dessuten må du spandere Champagne på alle som så deg. Det kan bli mange, gliser Munch-Ellingsen.

To lag med dassspapir

Wipe it till` it bleeds.

Tekst IDOL BAJES OG KAST BÆSJEN

Foto HERR KAST BÆSJEN

Transportarbeiderne streiker, og en rask titt innom butikkene avslører et akutt og vitalt problem. Der hyllene før var fylt til randen av toalettpapir i alle varianter, ligger det nå tilbake bare et restutvalg av altfor dyrt bestemorpaper og tørkeruller til kjøkkenbruk. Hvor dette skal ende er enda for tidlig å si, men mye tyder på at man om ikke lenge må ta fantasien i bruk for å skaffe til veie de sårt tiltrengte tørk. Vi tar vårt ansvar i hygienisk folkeopplysning, og gir deg dopapirguiden før du i desperasjon tyr til den indiske varianten.

Edet Torky

"100 meter til 1000 ting", påstår innpakkingsplasten bombastisk. Torky inneholder visstnok like mye papir som fem vanlige tørkeruller, og det kan godt hende. Nå er ikke Torky egentlig dopapir, men i en trengt situasjon, som streiken

nå har påført oss, tyr vi til hva det skulle være. I det tilfellet er ikke Torky det verste alternativet, da det som sagt er et allsidig papir.

+ God kvalitet, og overraskende behagelig, tilfredstillende struktur både før og etter absorbasjon. Har dessuten flerbrukspotensial, og kan derfor benyttes til håndtørk også (for de som vasker hendene etter endt besøk).

– Litt bredt papir, faktisk nok til to tørketrengende på en gang, og kommer ut av pakken i en krøll. Torky er basert på et *pull and pull*-system, og har ikke den standard tørkinndelingen som

vanlig dopapir har, noe som gjør det litt vanskeligere å beregne mengde.

Lambi

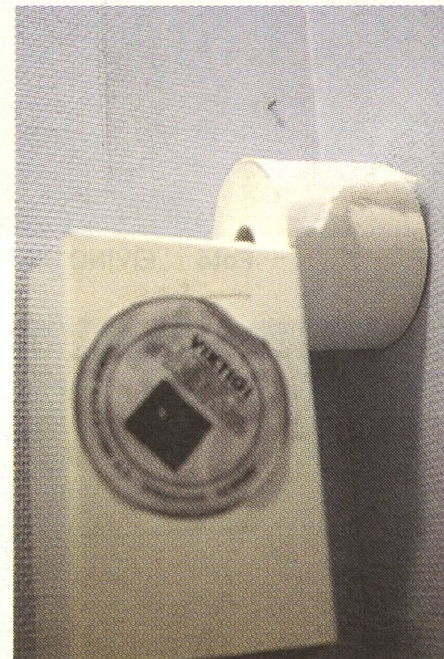
(HEY, testvinner!)

En god og dyr Lambi-rull må vel kalles alle studenters drøm. Men anstrengt økonomi og lite hjelp fra statens lånekasse gjør denne drømmen fjern for de fleste. Ettersom dette er det desidert beste papiret, oppfordrer testpanelet alle å ta seg en tur innom sin rike bestemor i sommer, og snylte på Lambien hennes!

+ Papiret er mykt og deilig. Det er behagelig å tørke seg med og en nytelse å bruke som snørrepapir. Det absorberer meget godt. Lambien koster i tillegg flekk, og vil av den grunn gi deg status som eksklusiv, hvis det fins på din dass.

– Eneste lille minus er at det lett utvikler seg danglebær ved dette papiret, men det kan vi vel alle leve med!?

Dispenserpapiret på Universitetet

Det kan vel sies å herske endel uenighet om universitetets dopapir. Utopias

testpanel har mer eller mindre ufrivillig måttet teste dette papiret opptil flere ganger daglig. Det er slett ikke den mest behagelige måten å rengjøre seg på, og mang en gang har vi forlatt universitetets do med sår ende.

+ Gratis, dette papiret koster ikke mer enn skattekroner og semesteravgifter. Det fungerer til sin hensikt, men heller ikke mye mer.

– Papiret er hardt og vondt. Det bærer preg av at det ikke skal koste samfunnet mye, men økonomi, økonomi, økonomi... Vi anbefaler absolutt ikke at dette papiret brukes til snyting, da det fører til en heftig Rudolf nese.

Utopia

Som dopapir

Som dasslekyte

I disse trange tider, med både streik blant transportarbeidere og i journalistbransjen er ikke krisetiltak langt unna. Vi i Utopia gir ut den eneste oppdaterte avisen i Tromsø for tiden, og regner med giganthamstring av dette nummeret. Av

den grunn har vi testet avisen som dopapir, for å gjenoppleve det gamle Sovjet.

+ Helt genialt som dasslekyte, du kan ende opp med å skippe neste forelesning da du blir så opphengt i Utopia under dobesøket. Gode artikler, det er til og med en dopapirtest i dette nummeret. Skulle det være tomt for papir, sitter du kanskje med løsningen mellom dine hender!

– Helt forferdelig vondt å tørke seg med, verre en hemoroider. Vi var såre i en god

stund etter, og så absolutt ikke rene i Nordlands Trompet. Fare for tilstopping av avløpet ved overdreven bruk. Styr unna, handle på Obs.

X-tra toalettpapir

Denne typen papir bør de fleste kjenne til fra før. Det er billig, kvaliteten er helt kurant for daglig bruk, det er papir som dette vi priser oss lykkelig for at vi kjøpte inn i større kvanta tidligere på dagen, når

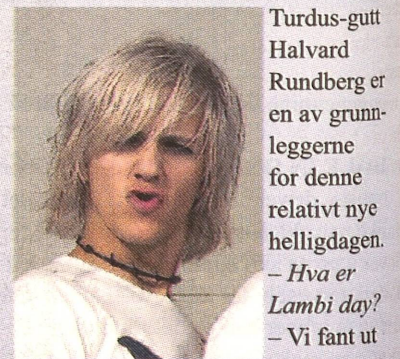
vi kommer trengende hjem etter en sen kveld på byen. Det byr likevel ikke på mer spenning å bruke dette papiret, enn det er å kjøre skolebuss, og vi foreslår derfor å ta med lesestoff for å heve besøket et par hakk. (Nemi, Utopia eller Larson anbefales!)

+ Gjør jobben uten komplikasjoner. Går ikke i oppløsning, selv etter heftig bruk. Har en praktisk ruglete bakside som bedrer tørkeegenskapene betraktelig, om det skulle være behov for det.

– Anbefales ikke i forbindelse med diaré eller liknende tilfeller, da det fort kan bli litt i hardeste laget ved gjentatt bruk.

Lambi day

Det ryktes faktisk at testvinner Lambi har fått en egen dag oppkalt etter seg.

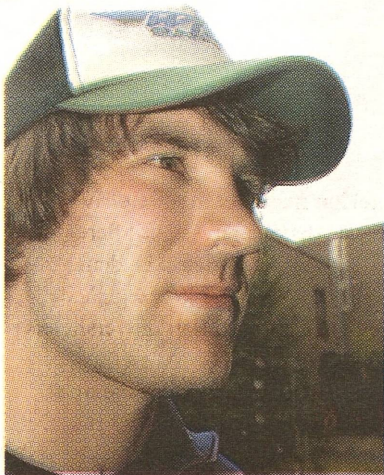

Turdus-gutt Halvard Rundberg er en av grunnleggerne for denne relativt nye helligdagen. – Hva er Lambi day? – Vi fant ut at vi trengte

en ekstra fridag på vårsesongen, mellom påske og 17 mai, og bestemte at en dag i toalettpapirets tegn var på sin plass. Den arrangeres nest siste fredag i april, og er en unnskyldning for alt man måtte ønske å bruke dagen til. Lambi er et suverent toalettpapir.

3 på do

Hva synes du om dopapiret her på universitetet?

Steinar Skaug,
Sosiologi 1001, 1007, UB

– Jeg synes det er noe hardt, og foretrekker faktisk å gå på do hjemme.

Karin Gullhau,
Medisin Grunnstudium, MH

– Til å være et offentlig bygg er det bra, og som student forventer man ikke så mye. Selv kjøper jeg jo ikke det dyreste papiret, jeg mener, man skal jo bare skylle det ned.

Henrik Romsaas, Studiekonsulent,
NFH

– Det gir en viss miljølook, men er kanskje litt billig. Grei brukervennlighet og skuring.

Handikapdilemma

For de som noen gang har benyttet et handikoptoalett, er det raskt noe du stiller spørsmålsteget ved: Hvorfor i alle dager henger papiret så inni granskauen langt unna selve doen? Med tanke på handikoptoalettets overordnede funksjon, er tydeligvis noe gått forferdelig galt i planleggingen og/eller oppføringen av dorull-holderne på disse ikke fullt så spesielt tilrettede avluksene. Det falt derfor testpanelet naturlig å komme til punns i saken, selvfølgelig ved bruk av strengt vitenskapelige metoder.

En gjennomsnittlig students armlemlengde (målt fra armhulen) er 65 centimeter, kom vi frem til etter måling av et utvalg studenter av begge kjønn. Hvis det er tilfelle, bør vel ikke dorullavstanden på en hvilken som helst do overskride 60 centimeter, da man jo bør ha litt å gå på. Resultatene vi fant etter måling på diverse fakultets handikoptoalettene, er derfor nedslående, for ikke å si rystende. Oversikten under viser avstand fra doskål til papir, målt direkte i luftlinje:

Hum. Fak.: 85 cm
Hovedgården: 72 cm
Bodegaen: 72 cm
MH: 9 cm
NFH: 92 cm/42 cm
Teorifagsbygget: 12 cm

Har forskrifter

Det er kanskje ikke overraskende at kun MH og teorifagsbygget kommer godt ut av det. NFH skal ha ros for å ha skjont poenget, de hadde installert en gulvstående holder, da den opprinnelige avstanden var på hele 92 cm. Noen

har tydeligvis tatt affære, og vi lurte på hvem som sto bak. Vi ringte Knut Bjarne Olsen i teknisk avdeling.

– *Hvorfor er dopapirholderne på handikoptoalettene plassert så langt unna?*

– Jeg har ikke vært involvert i selve byggingen, men mange av toalettanleggene har ikke endret seg noe særlig siden da, for 30 år siden.

– *Har dere fått inn klager på dette?*

– Nei. I hvert fall ikke mens jeg har jobbet

her.

– *Hva med nybygget? Er det bedre standard der?*

– Byggforsk har spesielle forskrifter når det gjelder handikoptoaletter, og disse kravene blir nok etterfulgt i teorifagsbygget.

Trailerlass

Et søk på Byggforsk sine sider, opplyser at de har forskrifter, men hva disse forskriftene går ut på, er dessverre skjult

for offentligheten, og krever medlemskap i Byggforsk for innsyn. Men vi er beroliget med tanke på at avstandene på teorifagsbygget neppe er tilfeldig. Handikapdoen går forhåpentligvis en renere fremtid i møte. Men et siste spørsmål må vi nesten driste oss til: *Hvilke hensyn tar dere i betraktning ved innkjøp av dopapir?*

– Det kjøpes inn i trailerlass, da det er enklest å ha ett system for hele universitetet, sier Olsen.

Foto THOMAS METZ

På kistebunnen

Det stemmer ikke at ungdommen er framtida vår. Vår framtid er kirkegården

SIAN C. O'HARA

sian@utropia.no

PREPARANT HARALD JOHANSEN løfter opp et avkappet kneledd, som minner mest om noe jeg har spist til middag en gang. Han studerer benet som er behandlet med plastilin og snuser på det.

– Ikke ferdig enda, konstaterer han for seg selv, og går inn på arbeidsrommet for å legge det tilbake igjen.

På Anatomisk avdeling ved medisinsk fakultet oppbevares til enhver tid minst tjue lik. De døde som ligger her har donert kroppen sin til vitenskapen, og benyttes nå i forskning og undervisning.

DEN ENES DØD, den andres brød. På Hartvigsen Begravelsesbyrå i Stakkevollveien hersker en mindre gravalvorlig stemning enn jeg hadde forestilt meg – respekten og vennligheten er derimot til å ta og føle på. Salmebøker, sørgebånd og bilder av likekister dekker bordet foran meg.

– Vi tar oss av alt det praktiske, forteller begravelleskonsulent Geir Hartvigsen og viser frem et skjema som pårørende fyller inn med ønsker i forbindelse med

dødsannonser, lesning og salmer. Han har jobbet i bransjen i tolv år, men avviser kontant et mulig karriereskifte.

– De fleste som arbeider i begravellesbyråer forblir i jobben sin. Det er faktisk et utrolig givende arbeid. Man kommer nært inn på mange mennesker, og man føler at man letter noen byrder for de sørgende som ofte opplever det praktiske som en ytterligere belastning.

Hartvigsen forteller videre om prosedyrene rundt dødsfall og hvordan arbeidsoppgavene fordeles mellom begravellesbyrået, kirken og de etterlatte. Noen pårørende foretrekker å ta aktiv del i forberedelsene, noe Hartvigsen setter pris på.

– I møtet med pårørende tar man naturlig nok på seg en slags terapeut-rolle, og i ettertid erkjenner gjerne de pårørende at deltakelsen har lettet sorgen. Vi oppfordrer blant annet til å ta en siste avskjed med avdøde før begravelsen, og den etterlatte er for eksempel med på å legge lokket på kisten til ektefellen. Enkelte har riktignok store motforestillinger og fester seg først til de små fysiske forandringer som av og til forekommer etter døden inntreffer, men når de har tilbrakt en liten stund sammen med den døde, blekner fordommene og den etterlatte sitter igjen med en god følelse.

"BAJONETTEN JEG PLUKKET OPP, satt på en kropp som besto av to føtter, et

underliv og ingenting annet...". En god følelse er alt annet enn hva Knut Braa sitter igjen med. Sitatene er hentet fra boken han har skrevet, *Den lange veien hjem*. Nitten år gammel deltok Braa i FN-operasjoner i Libanon. Israel gikk da til krig mot palestinske militsgrupper inni Libanon, og han opplevde drap på medsoldater, å bli kidnappet av soldater, å bli skutt på og ble truet på livet en rekke ganger selv. Dette var i 1982, men tiden leger ikke sårene Braa fikk.

– Jeg hadde aldri hatt psykiske problemer før og det var heller ingenting som tilsa at jeg skulle få det, men da jeg kom hjem igjen fra Libanon, slo angst, depresjoner og selvmordstanker ned i meg, tilsynelatende som lyn fra klar himmel. Samtidig opplevde jeg stadig

I Tyskland har man riktignok funnet kloremerker på innsiden av kisten.

– Begravelleskonsulent Geir Hartvigsen.

flashbacks fra oppholdet i Libanon. Disse fremtrer som påtrengende bilder og stemningsfølelser som griper tak i meg, når jeg ikke en gang tenker på Libanon. Faktisk så prøver man å la være å tenke på dem fordi minnene oppleves så ekstremt ubehagelige, forklarer Braa.

Knut Braa pådro seg et *Post traumatisk stress syndrom* (PTSD) fra oppholdet i Libanon. Denne psykiske lidelsen er svært vanlig blant soldater som har vært ute i krig, og har flere navn på folkemunne. *Granatsjokk* fra 1. verdenskrig, *KZ-syndrom* fra dem som overlevde de tyske konsentrasjonsleirene og *Vietnamsyndrom* fra USAs krigføring i Vietnam. Over 50.000 soldater mistet livet sitt i Vietnam – og nesten like mange tok sitt eget liv i årene etter hjemkomsten, antagelig som følge av PTSD.

– MAN BLIR ALDRI VANT TIL DET, slår Johansen fast. Vi befinner oss på MH-bygget og det er synet av lik vi samtaler om. Jobben hans går ut på å ta i mot de døde kroppene fra sykehuset, drenere, balsamere og passe på dem. Innimellom må han også følge vaskepersonalet inn på disseksjonsrommet, når det ligger noe ute i forbindelse med undervisning.

– Jeg husker godt den første gangen jeg så et dødt menneske. Jeg var litt over tjue år da min bestefar døde. På den tiden var det familien som forberedte begravelser, og jeg kom inn på rommet hvor de holdt på å stelle ham. Jeg husker jeg så føttene hans, og tenkte at de ser ut som mine, bemerket preparanten nøkternt.

"Jeg gikk bort til den andre bylten. Han var veldig død. Jeg så rett ned i det som en gang hadde vært en hals."

Den tidligere FN-soldaten Knut Braa tviler også på muligheten for å venne seg til synet av døde.

– Men det finnes forskjellige typer død. Det er noe helt annet å se gamle mennesker sovne fredfullt inn her i Norge, enn å stå ansikt til ansikt med en brutal og grusom død. Når man ser et lik, blir man også minnet på dette ubehagelige faktum at man selv skal dø en gang.

Professor i filosofi ved UiO, Panos Dimas er en av få filosofer i Norge som behandler døden som tema i sin forskning, og bekrefter dette langt på vei.

– Livet er et byggeprosjekt. Døden derimot innebærer en fullstendig tilintetgjørelse av det man har forsøkt å bygge opp, i tillegg til et fullstendig tap av selvet.

– **JEG ER OPPTATT AV DØDEN**, sier Haakon Nikolas Forwald som er gitarist, lyriker, komponist og utformer av de visuelle effekter i black metal-bandet *Disiplin*.

– Gjennom vår musikk, sammen med det visuelle som platecover og sceneshow med blodbad og slikt, forsøker vi å spre vårt budskap – som er at jeg ønsker de som ikke bidrar til å øke de anti-kosmiske kraftflodene innad i *Kosmos* døde. Vår religion er satanisk, og vi anser døden som en slags befrielse. En befrielse fra denne verden. Ved å unngå reinkarnasjon når man endelig *Kaos* som er utenfor *Kosmos*. Dette oppnår man ved å bryte barrierer for å frigjøre seg fra angsten.

Han presiserer videre at han alene står ansvarlig for uttalelsene, men som tekstforfatter vil likevel hans syn gjenspeiles i bandets kunstneriske uttrykk.

Pater Dagfinn Olav Müller er opprinnelig fra Trondheim, men er nå pensjonert sogneprest og er tilknyttet den katolske kirken, St. Ansgar, i Kristiansand. Han tviler på at man kan forestille seg sin egen død.

– Vi har jo disse rockerne da. De kan brøle til barten fyker og grisene skriker. De kan rispe seg i armene og ha det hyggelig. De kan fikse på hårsveisene sine så mye de orker, men det blir som med filmen likevel – nemlig hva jeg kaller *ketchupfortrengning*. Av navnet skjønner du vel at dette stammer fra Hollywood. Man ser film etter film som omhandler død, elendighet og gode skuespillere. Når man kommer ut av kinosalen innbiller man seg kanskje at man har sett en bit av virkeligheten, men det har man ikke. Det er skuespillere med ketchup på. Hadde man byttet ut filmen med en ordentlig henrettelse, ville det straks blitt mindre festlig, mener pateren.

– **DET SOM SKREMMER MEG**, er hva som foregår inni hodene på folk, sier den tidligere FN-soldaten.

– Naturligvis hersket i Libanon.

I Norge må man ta ansvar for sine handlinger, men der nede var vi vitner til at mordere gikk løs på hvem som helst, uten konsekvenser for dem selv. Utenom at man befinner seg i konstant fare, gjør det et skrekkelig inntrykk nettopp at det er mennesker som begår disse meningsløse handlingene.

Spørsmålet om ondskap utløser en taleflom hos pateren.

– Lucifer betyr *morgenstjerne* og det går frem av Bibelen at han var en av englene.

Foto THOMAS METZ

Rockere kan brøle til barten fyker og grisene skriker, men djevelen er Guds apekatt, og ofte fremtrer han som en ekte humanetiker. Biskopene tror ikke på eksorsisme her til lands, men det hadde sikkert vært mye å gå løs på.

På et tidspunkt ble disse i likhet med menneskene bedt om å elske Gud. Det takket åpenbart Lucifer nei til og en del engler sluttet seg til ham, men Gud var barmhjertig og sendte dem til et sted fritt for Guds nærvær. Vi mennesker kan velge om vi vil slutte oss til Gud og gjøre gode gjerninger, eller la oss friste av det onde, filosoferer han, og legger til med et akk: – Satanister, slik som vi kjenner dem, er det da fryktelig mye unødvendig hysteri rundt. *Ekte* satanister derimot, går stille i dørene for Gamle Erik ser ingen nytte i å skremme folk. Han har ingen interesse av å bli avslørt som djevelen, for en soldat kjenner verdien av sin kamuflasje. Djevelen er Guds apekatt, og ofte fremtrer han som en ekte humanetiker som sier; *Uff og huff, nu må vi da få slutt på elendigheten. Nu må vi ikke la de gamle ligge og svette. Gi dem en pille og få det overstått.* Denne måten er langt farligere enn såkalt besettelse.

– Men med tanke på disse symbolene rockerne benytter, tukler de nok med ting de ikke helt kjenner omfanget av. Det erger meg forøvrig at de katolske biskopene i Norge ikke har utnevnt *eksorsister*, på tross av at det er påbudt fra pavelig hold. De tror ikke på eksorsisme her til lands, men det hadde sikkert vært mye å gå løs på, sukker Müller.

– **HVA FRYKTER DU MEST?** spør jeg Braa.

– Jeg vet ikke, sier han på en dempet måte. Han funderer videre på hvorvidt det som kommer før, eller etter døden er verst.

– Jeg er ikke sikker på om jeg frykter døden *i seg selv*, men tidspunktet når døden inntreffer, og tiden før. Jeg så mye redselsfull død i Libanon, og etter det har jeg fått det for meg at døden er noe dårlig. Skrikene til de døende uttrykket en grufull

angst og smerte, forteller han med flat stemme.

– Jeg er nok også redd for at det ikke finnes noe etterpå. En gang var jeg helt sikker på at jeg skulle dø. Man hører gjerne om klassiske *nær døden-opplevelser* med sterkt lys på andre siden, men dette var ikke min opplevelse. Istedenfor følte jeg meg ubeskrivelig alene, ensom og hjelpesløs.

Professor Panos Dimas avfeier på sin side tanker om hva som skjer etter døden som de rene spekulasjoner:

– Det er godt mulig at det finnes noe som kommer etterpå, det vet ikke jeg noe om. Hvis man erkjenner sin egen dødelighet, lever man kanskje et mer autentisk liv. Det er godt mulig, men jeg tror ikke det er en god idé å ha for mye fokus på ens egen død.

Pater Müller er heller uenig i dette.

– I dåpens sakrament tar man i mot Kristus og i konfirmasjonen bekrefter man sin tro. Det er et spørsmål om valg. Men man

skal være dus med døden. Hver morgen skal man tenke *jeg lever, jeg skal også dø, men jeg lever jo!* – da blir livet også mer spennende, og det er mer å glede seg over; *nettopp fordi jeg lever*. Du forsurer ditt liv ved å fortrenge døden. All fortrenkning er skadelig, og dét er et allmennkjent psykologisk faktum.

Nede på begravellesbyrået igjen trommer Hartvigsen fingrene mot salmeboken.

– *Tenk om døden egentlig innebærer en slags skinnødhet? At bevisstheten er fanget i sin egen kropp, og må ligge uten å kunne røre på seg i århundrer?*

– Nei, det har jeg ingen tro på, innvender Hartvigsen bestemt.

– I Tyskland har man riktignok funnet kløremerker på innsiden av kisten, men det er høyst usannsynlig. Her i Norge venter vi dessuten en hel uke etter at døden har inntruffet, før vi begraver dem. Muslimene begraver sine i løpet av det første døgnet, og for deres vedkommende øker selvfølgelig sjansen. Men det er uhyre sjeldent.

– **DET DØDE ER SÅ DØDT**, svarer preparant Harald Johansen når jeg spør ham om tjuve års arbeid med lik på noen måte har forandret tankene han måtte ha om døden. Etter en tenkepause fortsetter han.

– Det har nok ikke forandret meg i nevneverdig grad, men jeg har lært meg å se at forskjellen mellom levende og døde, er større enn jeg trodde før.

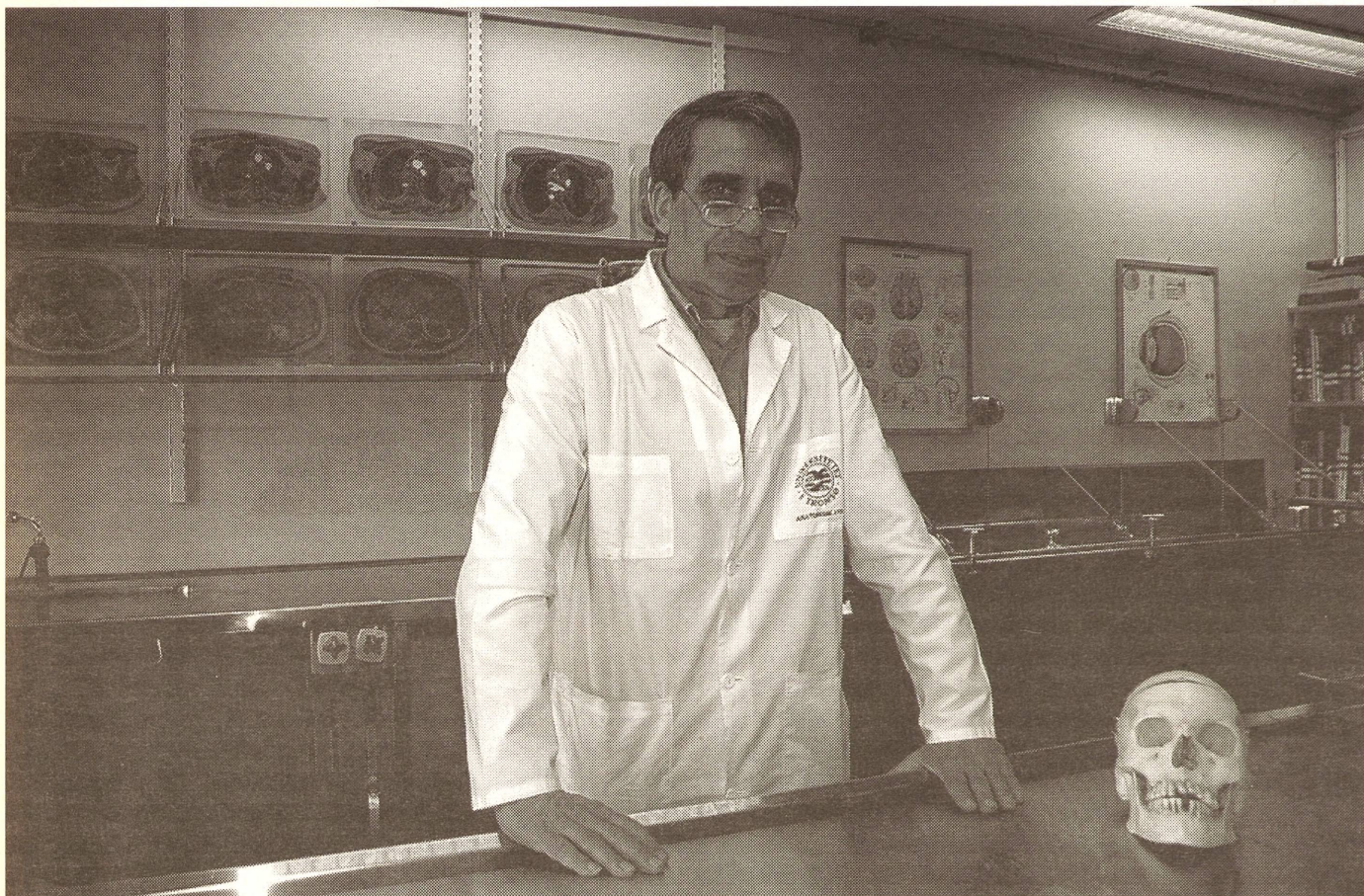
– *Tror du at mennesket slutter helt å være menneske når det dør?*

– Ja. Vi har nok en sjel mens vi lever, men jeg tror ikke vi har bruk for den lenger når vi er døde, smiler han forsiktig.

At presten tror på et liv etter døden, kommer ikke som en overraskelse. ▶

PROFESSOR PANOS DIMAS: Studerer døden fra filosofisk ståsted.

UVANLIG JOBB: Preparant Harald Jens Johansen dissekerer lik på Universitetet. – Noen må jo gjøre det, sier han.

► Den katolske kirke har til sammen syv sakramenter, hvor ett av dem er *sykesalving*. Før het det *den siste olje*, men i følge Müller ble man nødt til å forandre dette, fordi folk lot seg skremme av termen.

– Sykesalving kan man motta flere ganger, både når man er syk og døende. Hovedintensjon er helbredelse, men hvis man er døende, skal det også hjelpe deg til å gå døden i møte med håp, tro og kjærlighet.

– På en måte kan man lettere forholde seg til døden hvis man er religiøs. Man blir ikke desperat, fordi det kan være metafysisk svimlende for noen å tenke at man slutter å eksistere. Samtidig må man som religiøs belage seg på å stå til rette for det man har gjort når den tiden kommer, synes Müller.

”DET GIR EN FØLELSE AV APO-KALYPSE når jeg står sammen med to medsoldater i et hav av råtnede lik”

Om Knut Braa tidligere hadde sin

Jeg husker godt den første gangen jeg så et dødt menneske. Jeg husker jeg så føttene, og tenkte at de ser ut som mine.

Preparant Harald Johansen

barnetro i behold, er den definitivt forsvunnet nå.

– Jeg mistet litt av troen på en god verden, og følelsen av meningsløshet overtok. Det var vanskelig å finne seg til rette i årene etterpå, og jeg fikk konsentrasjons- og søvnvansker på grunn av mangel på ro. Traumereaksjoner medfører en fysiologisk aktivering som et resultat av alt stresset man har opplevd. Det gikk en stund før jeg selv innså at noe var galt, selv om omgivelsene mine med en gang merket at jeg ikke var den samme. Etter en del

år gjennomgikk jeg et sammenbrudd – i bilen på vei til min nye jobb faktisk, og ble deretter sendt til psykolog som startet behandling, forteller Braa.

– Jeg tror ikke det er mulig å forberede seg fullstendig til hva som vil møte deg. En fiktiv krig i norsk granskog er overhodet ikke det samme som krigens virkelighet. I livstruende krisesituasjoner forandrer man personlighet og virkelighetsoppfatning. Man prioriterer annerledes, og alt handler om å overleve.

– Men jeg synes hæren likevel bør styrke forberedelsen før utreise, og fortelle soldatene sine hva de har i vente. Erfaringene mine er dyrekjøpte, legger han til.

– **DET ER VIKTIG** å være profesjonell i dette arbeidet, poengterer begravelleskonsulent Hartvigsen for meg. – I sorgen befinner man seg i en svært sårbar posisjon. Feil fra vår side kan ikke tillates, fordi de sørgende forståelig nok tar dette så ille opp. Seremonien må foregå på en upåklagelig måte og vi minner stadig prest og organist på dette.

– Vi ser at fortrenningstendensene herjer, kommenterer pateren med oppgitt stemme.

– Spesielt i byene har det utviklet seg slik at vi bare kan senke kistene noen symbolske centimeter i seremonien ved graven. Folk takler ikke å se kisten forsvinne ned i gravens mørke, og helst skal det være kremasjon. Etter denne symbolske senkingen kan folk gå hjem og ikke oppleve dette forferdelige.

– Det er nå en gang slik da at vi her i Norden skal ta så seriøst på alt. Jeg går aldri av veien for litt galgenhumor og vitsing. Min familie er ikke religiøs, og hvert fall ikke min søster. Likevel blir hun støtt hvis jeg drar en spøk om Gud eller døden, flirer pateren.

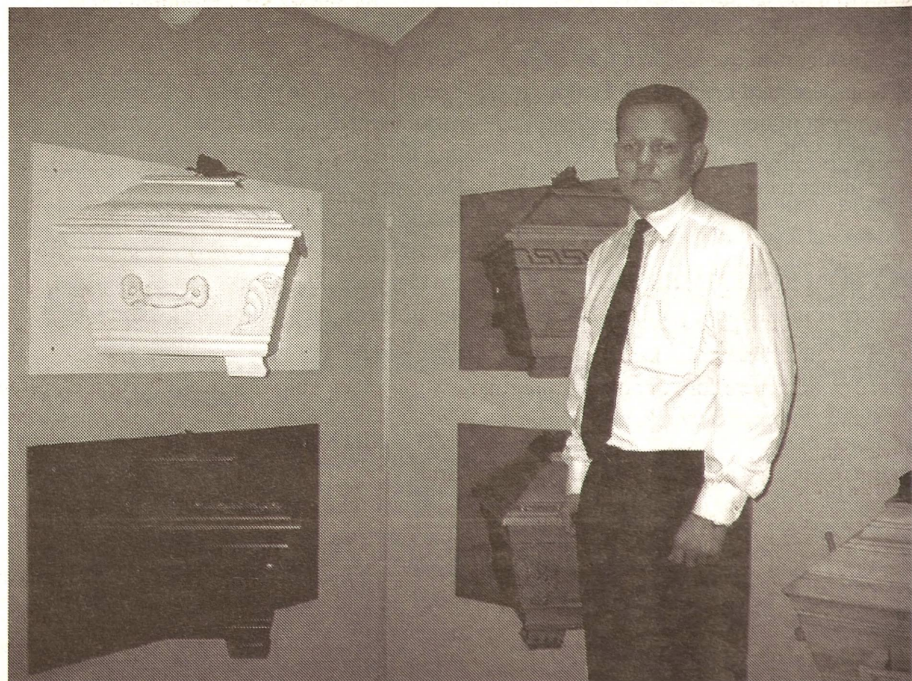
– **FØR VAR DET ANNERLEDES**, mimrer preparanten. Han snakker om gamle dager og vi beveger oss femti år tilbake i tid.

– En søster av meg døde som spedbarn, en annen da hun var tenåring av tuberkulose. Det var før penicillinets tid, og rett som det var hendte det at noen man kjente døde av lungebetennelser eller andre årsaker man regner for harmløse nå. – Man kan si at situasjonen har snudd seg, mumler pater Müller tørt.

I livstruende krisesituasjoner forandrer man nærmest personlighet og virkelighetsoppfattelse. Man prioriterer annerledes, og alt handler om å overleve.

Tidligere FN-soldat Knut Braa

– På 1800-tallet, i viktorianertiden var seksualiteten et fortrenget tema. Men da hang likskjorten i skapet klar til bruk,

VÅRT SISTE MØBELKJØP: - Jeg trives svært godt i jobben min, sier begravelleskonsulent Geir Hartvigsen.

som en påminnelse helt til livets slutt. Nå finnes det ingen grenser for hvor mye vi kan snakke om sex, men likskjorten tar begravellesbyråene seg av.

Han fortsetter:

– Dødsannonsene er også en fortrenning. *Se der er Olsen død. Nilsen er død. Fru Jensen også. Det er et bevis på at jeg lever! De andre dør, men ikke jeg!*

Professor i Sosialantropologi ved NTNU, Jan Brøgger synes utviklingen er usunn.

– I alle kulturer er døden et stort tema, men ikke i vesten. Grunnen er nok en slags kulturkrise som går på en kollisjon mellom naturvitenskapelig forståelse og den kristne lære. Mennesket må ha noe å tro på. Hele kristendommens grunnsyn er egentlig at vi har et evig liv, og døden er en inngangsport til et annet liv, men statskirken klarer ikke å formidle den kristne tro – som er en løsning på dødens gåte. Det å fortrenge døden er jo å miste en av de viktigste dimensjonene ved tilværelsen.

– Ett av de store temaene er derimot den fysiske helse, mens sjelen må klare seg selv. Folk får høre at de skal være så skrekkelig lykkelige. Denne fornektelsen av livets virkelighet, er samfunnets dødsangst i seg selv, hevder Brøgger.

– **JEG TROR IKKE** man kan akseptere sin egen død fullt ut, fastslår preparant Harald Johansen.

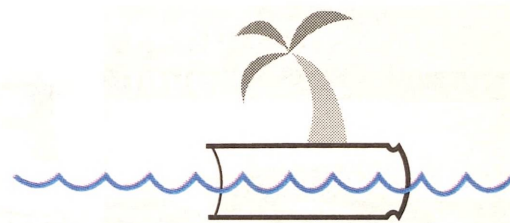
– Man kan sikkert manipulere tanken til å tro det, men jeg tviler, bemerker filosofiprofessor Dimas.

– Det kommer an på. Lever man sammen med Kristus, dør man også sammen med Ham, mener pater Olav Müller.

– Jeg tror ikke det er mulig å akseptere at ens egen eksistens opphører, sier tidligere FN-soldat Knut Braa.

– Jeg tror dem som sier de aksepterer døden, gjør det for å trøste sin familie. Det ville hvert fall jeg gjort hvis jeg ble dødssyk, hevder begravelleskonsulent Geir Hartvigsen.

– I vår verden skal man liksom være redd for døden. Hvis man hadde akseptert døden på en annen måte, så kunne man også sette pris på livet på en annen måte, avslutter black metal-gitarist Haakon Forwald. ■

SKATTEJAKT

ANBEFALER: Sigmund Nesset.

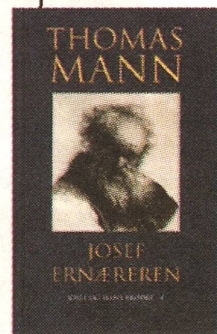
Hvorfor betale det hvite i øyet for godt lesestoff, når det fins skjulte skatter i bokhyllene på UB? Utopia ber de ansatte finne godbitene

– Lesning er mye mer enn bare det å tilegne seg informasjon. Fordypet lesning i lange strekk har en verdi som blir stadig viktigere i vår skjermorienterte kultur. Selv leser jeg ganske bredt innenfor humaniora: filosofi, religion, kunsthistorie, skjønnlitteratur. Men jeg synes jeg merker at det blir vanskeligere og vanskeligere å finne tid og ro, sier Sigmund Nesset, fagreferent i filosofi og formidlingsansvarlig på UB

1. *Tingenes taushet – tingenes tale* av Dag T. Andersson, Solum 2001.

Denne boka av tromsøfilosofen Dag T. Andersson er noe så sjelden som et norsk filosofisk originalverk. Boka tar opp vårt forhold til tingene og prøver å se dette forholdet som et poetisk forhold. Med utgangspunkt i Aristoteles og med hjelp fra mange filosofer og diktere fra det 19. og 20. århundre presenterer Andersson oss for en "tingenes filosofi". Stimulerende lesning! Plassering på UB, hsj: 1(04) And.

2. *Josef og hans brødre* av Thomas Mann, Gyldendal 1993-95.

Jeg vil gjerne anbefale alle Thomas Mann sine bøker. *Josef og hans brødre* tar opp historien fra Bibelen om Jakob og hans sønner Josef og alle brødrene hans til dikterisk bearbeidelse. De få sidene i Første Mosebok blir til fire tykke bind. Så her er nok lesning for en hel sommerferie. Bøkene er stappfulle av lekende, åndfulle fortellinger. Et av verdenslitteraturens storverker i en glimrende norsk oversettelse. 41699336 Plassering på UB, HSJ: 830 Man.

3. *Week-end i evigheten* av Gunnar Larsen, Gyldendal 1934 og senere.

Gunnar Larsen er en alt for lite lest norsk forfatter. Hans korte romaner fra 1930-tallet er små perler i litteraturen. Stilen er knapp og poetisk. Larsen har lært mye av Hemingway, men stemningen er veldig norsk. *Week-end i evigheten* handler om en drømmeaktig fisketur i de dype skoger. I sommer kan man også lese Larsens debutroman, som heter nettopp det: *I sommer*. God fornøyelse! Plassering på UB, HSJ: 839.6 Lar.

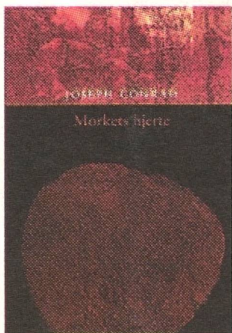
– Jeg utfordrer Runa Rønning Ryeng i UBs administrasjon.

Utopia finner skamfete bøker i hyllene på UB

Mørket ved flodens slutt

Boken som ble selve symbolet på menneskelig utfall

Joseph Conrad
Mørkets hjerte
Den norske bokklubben 2003
Plassering UB: 820 Con

liggende i sjøen. Hovedpersonen Marlow begir seg oppover elven i søken mot Kaptein Kurz. Denne fremstilles i begynnelsen som et slags modig universalgeni. Han er den eneste utenforstående som tilsynelatende håndterer den fremmede afrikanske kulturen med sine kannibaler og "primitive villmenn", som hjelper han med å pøse elfenben nedover elven, ut til kysten. Etter hvert går det likevel opp for både Marlow og leseren at Kurz har blitt gal. Han har opprettet et effektivt skrekke regime hvor han selv opptrer som en gud og lokalmonark, med både afrikanere og europeere som tilbedende kadavre.

Fortellingen er ikke en hvilken som helst søndagstur på en elv. For Marlows (og leserens) vedkommende er den også en reise inn i sinnet. I så måte er den et møte med den mørke delen av seg selv og den menneskelige ondskap, som kanskje alle er i stand til å dominere når forutsetningene er til stede.

SIAN CONSTANCE O'HARA

Vi ere feil nasjon..."

NIERRADAKTI

17. mai er litt som grandprix, det gir meg med en lett følelse av behag men er likevel ganske morsomt.

Den ene sja har vi det litt ugne ved store masser nordeuropeere som marsjerer rundt i gatene mens synger dønn nasjonalistiske sanger. På den andre sja har jeg sansen for at denne dagen fremhever det primitive i å være et sjøstendig, lite demokrati og ikke delstat styrt fra f.eks. Stockholm. At statsministeren 5 % av folket bak seg (på en god dag) og at regjeringa nekter å bruke den makta de faktisk har til å la seg styre fra Brüssel eller Washington DC... Det er vi for anledningen la ligge. Dessuten er vi jo kun produkter av vårt samfunn, det er ikke rart at mange på denne dagen føler enendig trang til å grave opp forfedre fra Vinje eller Vest-Finnmark og stjele klærne dems, traske ut i gatene oss snøstorm og tordenvær, stille oss opp for å bli turt vann på av bakfulle skoleelever, samt spise is til kjems. Det blir som med jula – grunnen til feiringa litt irrelevant, vi er lært opp fra barnsben av til at det er sånn.

Hva feirer man?

Man kan jo se det som litt søtt at en nasjonalstat feirer sin sin med å fokusere på barna heller enn å f.eks. fokusere på militæret. Alternativt kan man se det som ganske smart å indoktrinere folk til oppslutning rundt en fra et tidlig stadium. Enhver sak har jo flere sider, som enhver stat.

Staten Norge ble danna som en nasjonalstat, altså med det målet å beskytte én spesiell folkegruppe. Mange mener at denne statsformen er lite framtidsette folk, nasjonale minoriteter og folkevandringer i betraktning må man bare innse at en stat som skal overleve må belage seg på å være en nasjon av nasjoner. Hvis ikke må man bruke Sharon-metoder (den litt mykere varianten, Sverdrup-metoder) og dette funker jo heldigvis sjelden over tid.

Men Norge har i stor grad forlatt ideen om å være kun ett folkeslags hjem, og 17. mai behøver ikke bare være en feiring av det norske Norge: På sitt beste kan dagen sees som ei feiring av statens sjøstendighet og fellesskap mellom folkene i staten.

Ikke alle barnas dag...

Men det finnes jo de som har litt andre visjoner i forhold til både staten og dagen, som *Nordlys* fikk satt søkelys på i et oppslag som nesten gjør at man tilgir dem streikebryteriet: **I flere av dette landets større byer er det ikke lov å bruke ikke-norske flagg i barnetoget!**

I Tromsø tillates samiske flagg i barnetoget. Om dette er fordi man her oppe ikke har tenkt *fullt* så mye med rompa da man vedtok dette, eller om det er fordi sameflagget ikke ble ansett som seriøst nok til å forby, er uvisst. Får man servert muggent brød hjelper det uansett ikke at noen har strødd sukker på toppen.

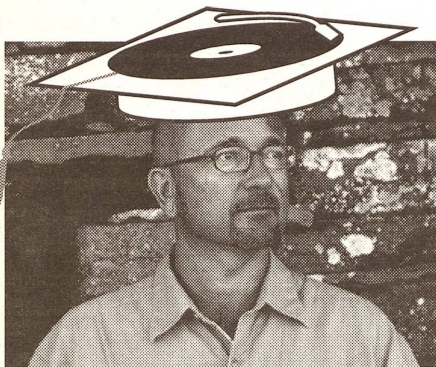
Og jeg lurer dessuten i min enfoldighet på: Hvordan har man tenkt å håndheve dette? Skal Onkel Blå tråle rundt i barnetoget og røske flagg ut av nevene på unger? Skal foreldrene få bot, hvis de lar ungene sine gå med flagget til landet som en av eller begge av dem kommer fra? Hvordan skal man få håndhevd forordningene på en måte som *ikke* vekker så sterke reaksjoner at de må avskaffes dagen derpå? Utfordringa sendes herved videre til den "liberale" justisministeren vårs.

Identitetsrøveri

Disse reglene bærer preg av en nasjonalistisk oppfatning av hva en stat skal være, og de som får seg til å forsvare dem offentlig bæsjer på flagget, for å vri på et gammelt uttrykk. Ihvertfall på det som flagget, sånn som jeg ser det, skal symbolisere.

Jeg tror neppe noen faktisk vil håndheve forordningene, men bare eksistensen deres forteller folk med ikke-norsk bakgrunn at på nasjonaldagen er vi ikke gode nok for Norge med mindre vi later som vi *bare* er nordmenn. På det som liksom skal være en frihetsdag blir barn fratatt friheten til å vise hvem de er, uten å bryte loven. Fornorskningstida er definitivt ikke over.

MIKKEL BERG

ansatte snurrer
skiver10 orangerade skivor
som snurrar ofta
hos Per Bäckström,
førsteamanuensis
i dokumentasjons-
vitenskap, Hum. Fak.

Adena Cycle – *Albite*, BeatService Records, BSCD 013
– Tromsøs "arktiska techno" når den är som bäst.

Baby Woodrose – *Money for Soul*, Bad Afro Records
– Våldigt bra, ny "garagerock"! Vad har hänt med danskarna...?

The Cramps – *Psychedelic Jungle*, Creepy 013
– Helt enkelt den bästa (live-)plattan av The Cramps!

The Cynics – *Living is the best Revenge*, Get Hip Recordings, GH-1050CD
– För att konserten på Blårock fortfarande ringer i öronen.

Neset Ertas – *Zülüf dökülmüs yüze*, Kalan records CD 137
– Den spanske poeten Federico García Lorca skriver att musik och poesi ska ha *duende*, framföras med svarta ljud. Här är en turk som kan det (och det är bara den första av 14 plattor på Kalan records).

The Mono Men – *Sin & tonic*, Estrus recordings, ESD 1218
– Ny garagerock när den är som bäst, och drinken går att beställa på Blårock.

16 Horsepower – *Secret South*, Glitterhouse Records, GRCD 480
– *Duende* finns också i amerikansk "folkrock"!

The Sonics – *Maintaining my Cool*, Jerden Records, JRCD 7001
– Originalet från 60-talet, allt annat är kopior. Samlingsplattan *Psycho-Sonic* är också bra, men denna skivan är "digitally remastered in glorious mono"!

Spaceman 3 – *Performance*, Fire Records, CD 11
– Att öppna en konsert på Melkweg i Amsterdam med "Mary Ann" ger bonuspoäng, och resten är historia.

The Stooges – *Funhouse*, Elektra, 7559-60669-2
– *No comments!*

Fucking North Punk

Fucking North Pole Festival (lördag)
Stuntface, Reilley Express, Ranheim
Driv, 16. mai

konsert Ranheim was given the difficult task of warming up a cold audience in Driv this Saturday. It's a dirty job but somebody has to do it. They were dressed for the weather with sturdy overalls, and they did they're job but nothing more. No extra number – thank Gud!

The climate changed dramatically when Stuntface lined up with the required punk-outfit; short trousers and weird hairdos. They matched the enthusiastic audience perfectly, and managed to be completely impossible to understand yet funny. Utopia asked some questions before the concert:

– *How to you relate to the name of this festival?*

– *Mjbnrgm iwrn ejkrn yes.*

– *And how do you like Norway?*

– *Dm wrjn mumble jnbr jdnxgb nnwrjn naked stage diver!!*

– *Are you going to celebrate the 17th May?*

– *Snm ser ejrnhaijwr.*

The third band did not leave much of

STUNTFACE

Foto GLENN FAGER

an impression, maybe except boredom. And perhaps they didn't need to all the time the proportion between performers and audience was 1:1. Only a few resistant punks and Goth queens stood they're ground to the very bitter end, and there where no "screw the system" banners

or T-shirts in sight. It might seem that even the punks were at home watching the Eurovision song contest, a fact they would probably deny even under the worst torture by American soldiers.

AGNIESZKA ZYRBYO

DREAD MEN WALKING

Foto THOMAS METZ

Fuckings
ska-søndag

Fucking North Pole Festival (søndag)
No Torso, Dread Men Walking, Ska
Patrol
Driv, 16. mai

konsert Ska er merkelig. Kjennerne kan ikke si ordet en gang uten å dra på smilebåndet. Korpsentusiastene øver til konsertene sine med saksofon og trampoline; er det egentlig så veldig mye som kan gå galt på en Ska-konsert?

No Torso imponerte i alle fall, tatt i betraktning deres unge alder; og dro i går en morokveld på en stødige måte. Publikum måtte lokkes til scenen, men smiger funker alltid og de som kom, ble. Driv var begynt å fylles når Dread Man Walking tok over. Deres frontfigur var hårete og energisk og ga menigheten sin det de var kommet for; det var veldig tydelig at de hadde misjonert her før. Musikken var mer reggae enn No Torso uten å bli sidrumpa men sto kanskje ikke helt i forhold til hypen. Rosinen i pølsa var Ska Patrol som så ut som en firmafest med karokemaske før fyllerølpel har tatt over. Men det låt veldig bra, og folk var hoppende glade.

INGVILD BUHAL

1 CD-spilleren

Damien Rice - 0

For et sånn passe år siden slapp Damien Rice sitt debutalbum. Og albumet kunne ikke blitt bedre. Det er spekket av såre, melankolske og nydelige låter du aldri blir lei. Stemmen og gitaren bærer det hele, men utfylles av strykere, blåsere, korsang og en finsk operaavslutning. Du kan nesten ikke trekke fram en "høydare" men *eskimo*, som avslutter platen, er et mesterverk. Lek og lær i melankoliens nydelige verden med herr Rice.

Takk frøken Solheim for du viste meg at menn kan lage fin musikk...

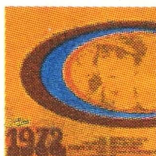
E. K.

Josh Rouse - 1972

Velkommen til 1972, det vil si soundtrack'et til forsommeren 1972. For større glede over livet og sola og månen og kjærligheten skal du lete lenge etter. Du blir glad av å høre på denne plata, akkurat som om man vil ut å sykle. Vil spesielt framheve *Love Vibration*, som inneholder gospel tilbakerespons-refreng og en veldig catchy melodi. Kunne man bare ha denne plata i bakgrunnen gjennom sommeren, kunne man danset med glede hver eneste dag. Lenge leve syng-gutten!

E. K.

TAR UT DET SISTE: Vokalist Mort i The Defectors **Foto** GLENN FAGERVIK
vrenger sjela.

Me On, gjør seg faktisk bruk av det som sannsynligvis er det mest oppfinnsomme perkusjonsinstrumentet jeg har vært borti til nå. I tillegg til at det er den mest masochistiske og dystre låten jeg har hørt på lenge.

The Defectors spiller garasjerock i en stil som vi alle kjenner og elsker, men har likevel noe eget og distinkt ved seg. Det herlige farfisa-orgelet som alltid ligger i bakgrunnen og lur, og deres evne til skrive låter som egentlig faller utenfor garasje-sjangern (som nevnte *Sleepwalking*, og *The Zoom-Out*), men fortsatt får det til å høres helt naturlig ut, er et par av de tingene som gjør dem spesielle i mine øyne. Og selvfølgelig, deres ultra-energiske tilstedeværelse var også med på å løfte konserten opp på et høyere plan. Og da tenker jeg spesielt på vokalist Mort.

Thee Mono Sapiens gjorde en mer enn fullverdig oppvarmingsjobb denne kvelden. Jeg har sett bandet varme opp for god en del band tidligere, men de har liksom aldri greid å imponere meg skikkelig. Men i kveld var det et eller annet som rett og slett bare stemte. Bandet åpnet konserten på deres sedvanlige vis; bassisten stiger opp på scenen og begynner å tyne ut et par toner, hvorpå resten av bandet stiger på en etter en, helt til det braker løs. Og så er det flatt jern hele veien gjennom.

En formidabel aften, rett og slett.

HENRY ANDREAS ØIEN JOHNSEN

Dansk garasjegalskap

**The Defectors
+ Thee Mono Sapiens**

Kaos, Torsdag 13. mai

denne kvelden visste at dette kom til å bli en uforglemmelig konsert idet The Defectors går på scenen, gjør seg klar, og vokalisten drar frem et slipejern og en stor jævla kjøttkniv. Åpningsnummeret *Sleepwalking*, fra deres siste album *Turn*

konserter Jeg er temmelig sikker på at de fleste tilstedeværende på Kaos

Smak av magi

Julian Berntsen

Kulturhusets lillescene
14. mai

konserter En av fjorårets store overraskelser var innom Tromsø sist helg. Julian Berntsen har med sin plate *Waffytown* entret den norske musikkscenen som en spennende retrovind. Hans lille

konserter i Tromsø, som i sannhet kan kalles en liten konsert, da den varte i kun ca 42min, ble en behagelig stund. Julian hadde ikke med seg det vanlige rockebandet, som han selv kalte det, men 5 strykere. Og det kan virke som om hans pianospill og karakteristiske 60-talls stemme trives veldig godt blant strykere. Kanskje synd det bare var for denne ene konserten.

Julian Berntsen trillet fram forskjellige sider av sin fantasiby, sanger om doktor Jeff, ei danserinne og en skummel magiker fanget tilhørerne og førte de inn i Waffytown-stemningen. De 42 minuttene ble rundet av med historien om Waffytown, og ringen var sluttet. Julian Berntsen er helt klart en man vi vil høre mye til fremover, han er en av de mange unge norske musikerne som tør å gå uordinære veier og jeg tror han vil vinne på det.

KAN SYNGE: Julian Berntsen skapte tilfjell til magi i Tromsø.

Tekst og Foto ERIK KASPARTU

**musikk-
kommentaren**

Klassisk klisjé

Noen sier at musikken stammer fra Gud. Det er mulig, men en viss musikk, blant annet skråleskakafonien fra *Idol* er garantert ikke sendt fra oven. Noe annet ville være en så drøy og blasfemisk påstand at den gode jesuitt, St. Ignatius Loyollas hår ville tatt fyr og buksene hans eksplodert, om disse ord hadde falt på den arme inkvisitors grav. Måtte freden hvile om hans minne, og roen herske i hans kiste, for ennå har vi noen som vet å utøve de himmelske noteperler – nemlig dem som fyller ørene våre med *klassisk musikk*.

I slutten av mai og i begynnelsen av juni holdes flere eksamenkonserter ved Musikkonservatoriet på Høgskolen – og hvorfor ikke ta med seg ørene og møte opp?

Klassisk musikk er den ypperste av all musikk. Og hvorfor? En begrunnelse virker nesten overflødig, siden det sier seg selv på den mest soleklare og innlysende måte – men for ordens skyld: Klassisk musikk er musikkens høyborg og den øvrige musikkens utgangspunkt. Den klapper takten til selve livsnerven og naturens hjerte. Hva kan beskrive trollskogen bedre enn Griegs stemningsfylte toner? Eller *Humlens flukt* som hvis man ikke besinner seg, automatisk fremkaller en humles oppførsel.

Man tenker seg kanskje på fordomsfullt vis at klassisk musikk er en ensartet sjanger, men så feil kan man altså ta. Det finnes uendelige muligheter for en lytter i den klassiske verden. Selv ett klassisk verk rommer antagelig flere følelsesmessige bevegere enn P3s kanon gjennom hele kanalens levetid.

For det er en grunn til at det er symfoniorkester som benyttes i filmmusikk, og ikke *Kurt Nilsen*. Det er de herlige fioliner – som akkompagnerer fra de mest klisjéfylte scener fra *Tatt av vinden* til Hitchcocks *Psycho*, der en stakkar springer ned trappene med en rasende Norman Bates i hælene og musikkakkompagnement som minner om kniver som slipes.

Medstudenter – det er på tide å snu ryggen til det innholdsløse makkverk, laget av pastell og plastikk, som det kapitalistiske apparatet spyrr ut på samleband – og nå heller vende nesen mot det virkelige. For selv om jeg ikke er ihuga markedsliberalist, må det være lov til å påpeke dette paradoksale faktum, det at børsen styrer musikken.

Jeg oppfordrer dere til å gå å høre på konsertene. De er gratis kvalitetsmat for ører og sjel. Som om ikke det skulle være god grunn nok, må det i tillegg nevnes at klassisk musikk *live* er en helt annen historie enn musikk på CD – det er enda vakrere. Konsertereffekten er her dessuten motsatt fra populærmusikken – man har ikke 500 svette brølaper over, under og ved siden av seg, som forsøker å overdøve de støyende 120 dB som pumpes ut av høyttalere.

SIAN CONSTANCE O'HARA